ეროვნული ბიბლიოთეკა

ვალერიან კანდელაკი

პრომეთე

კომედია

ოთხი სურათი ორ ნაწილად

მოქმედი პირები:

პრომეთე
ზევსი
მომოსი
დიონისე
ეპიმეთე
ჰეფესტო
სილენოსი
პრიაპოსი
პანდორე
თალია
აგლაი
ეფრო
გოლიათი რეგვენი
ორი მუნჯი
ზევსს რუხი ქვისფერი თმა და წვერი აქვს
პრომოთეს — წაბლისფერი.

პირველი ნაწილი

სურათი პირველი

ოლიმპოს მთა. ოქროს თაღის ქვეშ თალია, აგლაი და ეფრო ზევსის საზაფხულო მისიონს ცოცხალი ყვავილებით რთავენ, ღიღინებენ:

აფროდიტე არ გეგონოს, ეს ხომ ცელქი ეროსია,
ყრმა ბიჭივით რომ გიყმაყობს, იაპეტზე უფროსია...

თ ა ლ ი ა. მეშინია...
ა გ ლ ა ი. აბა, რას ხედავ?
თ ა ლ ი ა. უწინ არწივები სხვა გზით ფრინავდნენ, ახლა ვინ არ დადის ამ სიმაღლეზე. მწყემსია თუ კალატოზი?!. (სხვა ტონით) საცოდავი კორონიდა, რა დაეშავა, თუ მწყემსი უყვდავისაგან ვერ გაასხვავა. ღმერთებივით ბიჭები იზრდებიან იქ. საღღაც ქვეშოთ, ისლის ქოხებში. (გახარებული) ჩვენსკენ მოდის, ხედავთ, ქარტებო? მიშველეთ, არ შემაცდინოს.
ე ფ რ ო. ნუ გეშინია, არ მოგშორდებით.
თ ა ლ ი ა. (სხვა ტონით) შეცდენა თუ დავაპირო, იმ წამს მიშველეთ.
ა გ ლ ა ი. ოღონდაც, არც ჩემი დაგავიწყდეს.
თ ა ლ ი ა. ჰო, არა...

შემოდის პრომეთე

ხურჯინს მიწაზე დადებს, შიგ რაღაცას ეძებს.

პ რ ო მ ე თ ე. შარშან ორი ხურჯინი ამოვიტანე, წელს ერთი მიმაქვს.
თ ა ლ ი ა. რა დაგეკარგა?
პ რ ო მ ე თ ე. არაფერი არ იკარგება, აგერ ყოფილა.
თ ა ლ ი ა. ვითუ მოკვდავი ხარ, მწყემსი ან კალატოზი?
პ რ ო მ ე თ ე. პრომეთე ვარ.
თ ა ლ ი ა. პრომეთეო?! გამოიცნობენ იმ თქვენს პრომეთეს და დაატყდება მეხთამპყრობელი.
პ რ ო მ ე თ ე. სწორედ ეკუთვნის — მეხთამპყრობელი, ცეცხლი, მახვილი, მგონი, კაი ხანია, რომ დაეძებენ, შორს დაეძებენ?
თ ა ლ ი ა. ყველგან. კალატოზი ხარ?
პ რ ო მ ო თ ე. ხედავ, თარაზო აღმოვაჩინე. გონიო, ესეც ფარგალი და სხვა მაზანა, ხომ ვამბობდი, — არაფერი არ იკარგება. შარშან მაღლა ვაშენებდი, წელს — დაბლა.
თ ა ლ ი ა. თუ პრომეთე ხარ, ხურჯინს მოეშვი, რატომ არ გეშინია — ერთიც მოგკლან და მერე გასინჯონ, ვინ ხარ. (სხვა ტონით) გოგოებო, მიშველეთ, არ შემაცდინოს!
პ რ ო მ ე თ ე. არა, არ შეგაცდენ, მე პრომეთე ვარ.
ა გ ლ ა ი. პრომეთე კი არა, ღმერთქალების შესაცდენად ამომძვრალი ერთი მწყემსი ხარ. კორონიდა შეცდაო და ვაითუ ფიქრობ, სხვებიც შევცდებით.
პ რ ო მ ე თ ე. ქარიტელავ, ვარდი მეგონე, დედაკაცი ხარ?
ა გ ლ ა ი. აგლაი მქვია.
თ ა ლ ი ა. შენ თუ პრომეთე ხარ — რა ჰქვია პრომეთეს ძმას?
პ რ ო მ ე თ ე. პრომეთეს რომელ ძმას?
თ ა ლ ი ა. სულელს.
პ რ ო მ ე თ ე. პრომეთეს სულელი ძმა?!. არა მგონია, სად, რომელი?
თ ა ლ ი ა. ჰოდა, პრომეთეც არა ხარ, — ზევსმა რომ შერთო, სამეფოლოში გაკეთებული, პრომეთეიბის მოსახსპობად ერთი ყუთი ჭირი და სნება თან გაატანეს, რას ეძახიან?
პ რ ო მ ე თ ე. პანდორე!
თ ა ლ ი ა. ჰო, პანდორე შერთეს — სწორედ გცოდნია, მიწისა და წყლისგან შექმნილი. იმასაც ამბობენ, — პანდორეს მაზლი უყვარსო.
პ რ ო მ ე თ ე. მაზლი?
თ ა ლ ი ა. პრომეთე უყვარსო.
პ რ ო მ ე თ ე. აუ, რამდენი გცოდნიათ, ალბათ, პრომეთესაც უყვარსო?
თ ა ლ ი ა. არა, არ უთქვამთ. გოგოებო, არ დამტოვოთ, გაცეცხლებული თვალით მიყურებს.
პ რ ო მ ე თ ე. თუ პრომეთეა?

ეროვნული ბიბლიოთეკა

თ ა ლ ი ა. — არა!..პრომეთემ გააცეცხლა მთელი ქვეყანა — მწუემსები და კალატოზებიც.

პ რ ო მ ე თ ე. და ოლიმპოზე ამოალწია?

თ ა ლ ი ა. ქვემოდან ზემოთ ჩირაღდნებმა შესძრა ოლიმპო, ცეცხლის პატრონს ემუქრება ღვთიური ცეცხლი.

პ რ ო მ ე თ ე. ნუ შეშინდები ქარტია, თალიავ.

თ ა ლ ი ა. ჩემი სახელიც რომ გცოდნია. გოგოებო, არ მიმატოვოთ!

ე ფ რ ო. არა, აქა ვართ...

თ ა ლ ი ა. მოიცა, მიყურე, კიდევ, დიდხანს, საიდან მახსოვს შენი სახე?

ა გ ლ ა ი. (გადაწყვეტილებით) გოგოებო, გავინაწილოთ ეს კაი ბიჭი!..

პ რ ო მ ე თ ე. ბიჭი კი არა — პრომეთე ვარ!..

ა გ ლ ა ი. ნუ ხულელობ, პრომეთე თუ შეიპყრეს კავკასიაში გასახსნელებენ, სულ მაღლა!..

პ რ ო მ ე თ ე. — (ინტერესით) სხვის. ქვეკანაში რატომ ვასახლებო?

ა გ ლ ა ი. მამა ზეუსს უთქვამს, — პრომეთე წარმოშობით კავკასიელიაო.

პ რ ო მ ე თ ე. — რაზე ვატყობო?

ა გ ლ ა ი. ცხვირზეო. გოგოებო, გავინაწილოთ! რად მოიღრუბლე? კავკასიონზეც მზე ანათებს, აგარაკებიც ულამად ჰქონიათ, არფერი გაუჭირდება, გავინაწილოთ!...

პ რ ო მ ე თ ე. ზეუსზე ხნიერი ვარ!..

ა გ ლ ა ი. სწორედ!.. იქნებ უკვდავიც ხარ, წამოწექი!..

ე ფ რ ო. ნუ გეშინია!..

ა გ ლ ა ი. წამოაქციეთ!... ხურჯინი თავქვე დაუდეთ!

თ ა ლ ი ა. ჩემი რიგია, რას გაეკეკერდი, დამწვი, ნუ გენაღვლები.

ა გ ლ ა ი. თალიავ, ჯერ მე .მერე — შენ... ჩქარა!..

პ რ ო მ ე თ ე. ხახითზე არა ვარ.

ა გ ლ ა ი. შენი ხახითისა რა მცოდნია, მაკოცე-მეთქი!

პ რ ო მ ე თ ე. უკვდავების კოცნა აკრძალული მაქვს.

ა გ ლ ა ი. ვინ, ვინ ამიკრძალაო?

პ რ ო მ ე თ ე. უმაღლესმა ხელისუფლებამ, არაო — არა!..

ა გ ლ ა ი. ო, ის ძალი, ხანაც ხარი და ოქროს წვიმა, თვითონ რას სჩადის — სხვას რას უკრძალავს — ეს სამოცი ნაბიჭვარი შესხმინა ზეცას, მოკვდავ ქალებთან გორაობს ხვადი. მერე ისინი, უსირცხვილო კახპის შვილები — ღმერთების ადგილებსაც რომ თხოულობენ. პრომეთეს ბრალია, საღდაც, დაბლა, ჭალა-მინდვრებში იმ დამთხვეულებს რომ ცეცხლი მისცა, მას მერე აირია აქაურობა, ერთთავად დომხალი სუფევს, ჰაერიც გაუშეაინდა, ველარა ვსუნთქავთ, მაკოცე მაინც?

პ რ ო მ ე თ ე. არ შემიძლია, უგულო კოცნა...

ა გ ლ ა ი. გულიანად მაკოცე, შე არამზადა, იქნებ, შენც თუ მამა ზეუსის ნაბიჭვარი ხარ!..

პ რ ო მ ე თ ე. არა, დავიჩრჩვი.

თ ა ლ ი ა. ამოარჩიე, რომელი გინდა?

პ რ ო მ ე თ ე. არა, არ მინდა!.. (სულს მოითქვამს) ზარშან ორი ხურჯინით მოვედი, წელს ერთით მივდივარ. ჩაქუჩი, საჭრეთელი, ეხეკ თარაზო, იქნებ დაგვიო დეთ?

ა გ ლ ა ი. თავზე გადაიყარე ჩაქუჩიცა და თარაზოც, მე კოცნა მინდა!...

პ რ ო მ ე თ ე. ოჰო, კოცნა! (ეიღაც ქალს დასცინებს) „ცეცხლია ხეში, ხეა ტყეში, ხოლო-ბოლო, პრომეთია, ხო დავიწვით ცეცხლში“... (მერე ომახით წუმღერებს) „როს ჩემი ხმალი წრთებოდა, ცა ჭექდა, მიწა გრგვინავდა, სამჭედლო ექანებოდა, მჭედელი — მემჭედურები ერთმანეთს ეფარებოდა“. (მხარზე ხურჯინი აიგდო) ნამდვილად ასე იყო, — ერთმანეთს ეფარებოდა. იქნებ, მარტო იმ ერთი სიკეთისათვის, რომ მამა ზეუსმა ჩემი გაჩენილი მოკვდავი უკვდავებისგან ვერ გაასხვავა და ეს სამოცი ნაბიჭვარი შესძინა ზეცას — მოსაკლავი ვარ.

ა გ ლ ა ი. თუ პრომეთე ხარ, მამა ზეუსის შეცდენას თვით განგება არ გაპატიებს.

პ რ ო მ ე თ ე. ყოლოსმბოლელის შეცდენა ვინ თქვა?... ეჰეი, ქარიტებო, ცეცხლმა დაანთო ცეცხლი!

თ ა ლ ი ა. ვიღაა ზეუსი?!

პ რ ო მ ე თ ე. (შთაგონებით) ტირანი!..

თ ა ლ ი ა. უბედურო, ზეუსმა შექმნა ჭეკა-ქუხილი, დღისით სინათლე, ღამით სიბნელე, მიწა, წყალი, ღვთიური ცეცხლი და ყველა სულდგმული!...

ქ ა რ ი ტ ე ბ ი. — (ქადაგად ქცეულნი იმეორებენ) უბედურო, ზეუსმა შექმნა ჭეკა-ქუხილი, დღისით სინათლე, ღამით სიბნელე, მიწა, წყალი, ღვთიური ცეცხლი და ყველა სულდგმული!..

თ ა ლ ი ა. (დროის საზღვარს გადმოდის) დიდია ზეუსი, რამეთუ ცაში აწვდილი ის კვერთხი და ის ეგიდე ეჭირა ხელში, ახლა რომ უკრავს, ეგზომ მთვლემარეს. მეხთამპყრობელი იყო — ზუსტად ზომავდა ნაბიჯს. არცერთხელ საკუთარ თავზე არ მოუსინჯავს თავისი მეხი. ახლა, საპაერო ტრანსპორტის ეკმსა და წელსა, როცა ლაინერები ზეცას სერავენ, უკიდეგანო სივრცეში ჭეკა-ქუხილი თავის ნებაზე დაეხეტება. ზეუსს მუშაობა ჰკვადდა ზეცის ძალები და, იმ ჭეკა-ქუხილსაც იმ ერთი კვერთხით უცვლიდა მიმართულებას. გრგვინავდა ზეუსი და არა — ზეცა, და ზეუსისტი როდი ცდებოდა, თუ სწამდა ზეუსი. არც ფარადი სმენია, არცა იმისი ელექტროკოში, არც ბრიტანეთი, მაინც ბუმბერაზი იყო ზეუსი, ელექტრონიკ კაცის მოკვლა, ახლა, მეოცე საუკუნეში ისწავლეს — ზეუსმა მილიონი წლით ადრე იცოდა.

როდის, რა ეკმსა და წელსა, რომ დამეხა მუხა და ზედ ატიკებული ალი აბორგდა, აზვიადდა, გაცეცხლდა მუხა და, საცეცხლურის მეუფეა ზეუსი!

პ რ ო მ ე თ ე. — (შთაგონებით) მე შევქმენი ზეუსი!..

თ ა ლ ი ა. — შენ, უბედურმა ტიტანმა?!

პ რ ო მ ე თ ე. — ტიტანური შრომით შევქმენი, ის ბავშვი იყო, მე კაცი ვიყავი. აგერ, ხელისგულზე მყავს: ხედავთ, კარგად დააკვირდით, ჩემს ხელისგულზე, ციბრუტივით ტრიალებს. ჰაუ, ფუ!.. გაკრა, ალარ არის, დაძველდა ზეუსი.

თ ა ლ ი ა. უკვდავია მეხთამპყრობელი!

პ რ ო მ ე თ ე. უკვდავება სიიბლეს იძენს, ზეუსმა დაჰკარგა! ნუ შეშინდებით, გოგოებო, შორს მომავალში — გონი მოსპობს განჩეთქილებას!... ნახვამდის, კოკიტის სანაპიროზე, ეპპლები, მნახეთ!...

(პრომეთე გადის, მცირე პაუზა).

ე ფ რ ო. — კი, პრომეთეა, ბრძენი, ტიტანი!..

თ ა ლ ი ა. — (ისტერიულად) მამაო ზეუსო, შეიპყარი მტერი, ორგული! (გარბის).

ა გ ლ ა ი. ბარძაყში მოხვდა, ფეხს ველარ ასწევს.

(გამოჩნდება მზემოკიდებული, თეთრწვერა მომოსი).

მ ო მ ო ს ი. — იქ ვინ დაეშვა?

ა გ ლ ა ი. — ჭეთ თალიავ, იქით პრომეთე.

მ ო მ ო ს ი. — პრომეთე?! დაბპრუნეთ!

ა გ ლ ა ი. — ღმერთების სავანეში რა გაღრიალებს!...

მ ო მ ო ს ი. — როგორ მიბედავ, კახპავ!

ა გ ლ ა ი. — შენ მომოსი ხარ?

მ ო მ ო ს ი. — მადლობა უფალს, რომ ჭკუაზე ხარ, საიდან იცი ჩემი სახელი?

ა გ ლ ა ი. — ოლიმპოს მთაზე ავყიაობას სხვა ვინ გაბედავს?!

მ ო მ ო ს ი. — კახპას რომ კახპა დაუძახო, ავყიოობა ყოფილა თურმე, როგორ არის ბატონი ზეესი?

ა გ ლ ა ი. — ასთმა აწუხებს.

მ ო მ ო ს ი. — ასთმა?!

ა გ ლ ა ი. — ბრონქიალური!

მ ო მ ო ს ი. — ბრონქიალური, ალბათ, ძველებურად თუ დაეთრევა, ექიმებმა რა დაუნიშნეს?

ა გ ლ ა ი. — თავად ასკლეპიოსმა დაუნიშნა სუფთა ჰაერი.

მ ო მ ო ს ი. — ო, ის იდიოტი! ზეესი ხომ სუფთა ჰაერის ბინადარია?!

ა გ ლ ა ი. — ხაიდან, სულ გაწყდა ოლიმპოზე სუფთა ჰაერი.

მ ო მ ო ს ი. — ვინ ჩაუღაბაო სუფთა ჰაერი?

ა გ ლ ა ი. — ადამიანებმა.

მ ო მ ო ს ი. — რაო?!

ა გ ლ ა ი. — ადამიანებმა!...

მ ო მ ო ს ი. — პირველად მესმის, რა სიტყვაა ადამიანი?

ე ფ რ ო. — გატყობ, ამ ქვეყანაზე სულ აღარა ხარ.

მ ო მ ო ს ი. — ახლა შეიტყვე? მე ზემო ოლიმპოზე ვცხოვრობ, მაგა ზეესის ძველ ნასახლარზე.

ე ფ რ ო. — ჰოდა, ახლა, ქვემოთ ჩაიხედე, იქ, დაბლა, ჭალა-მინდვრებში და უფრო მაღლა, მთის კალთებამდე ცეცხლს რომ ანთებენ, ჩირაღდნებია!...

მ ო მ ო ს ი. — ვხედავ. ადამიანები ვინ არიანო, ჯერაც არ გითქვამს.

ე ფ რ ო. — ქალები და კაცები.

მ ო მ ო ს ი. — ეს რაღას ნიშნავს?..

ე ფ რ ო. რას ნიშნავსო, აგლაი!

ა გ ლ ა ი. — ერთი ჯიშის დედალ-მამალი, შუადამით სინათლეს აკრობენენ, სიბნელეში მრავლდებიან და მზის ამოსვლისას კვლავ ღლიიმენენ.

მ ო მ ო ს ი. — ესე იგი, მრავლდებიან როგორც ღმერთები, სახითა ღვთითა?

ა გ ლ ა ი. — ღვთიური ენით!

მ ო მ ო ს ი. — გამოვერჩევდი! სახითა ღვთითა, ღვთიური ენით, ორი ხელით და ორი ფეხით?!... იმ მთის ძირებზე რასაც რომ ვხედავ, გამრავლებული ღმერთები მეგონა, არა, ზოგი თეთრ მაიმუნსაც დამსგავსებია, ვინ ყოფილაო?

ე ფ რ ო. — ადამიანები!...

მ ო მ ო ს ი. — სახითა ღვთითა!.. იმ წარღვნის შემდეგ ცეცხლი ვინ მისცა?

ე ფ რ ო. — პრომეთემ.

მ ო მ ო ს ი. — პრომეთემ?!

ე ფ რ ო. — კი, ამ ქვეყანაზე სულ აღარა ხართ.

მ ო მ ო ს ი. — რამდენჯერ გითხრა, ზეესის ნასახლარზე ავსახლდი, ღვთიური სიტყვა აღარ მსმენია, გამოვეყეენეფდი.

(შორს იმზირება).

საუბრობენ, ვითა ღმერთები. მოკვდავს უკვდავისაგან როგორ ასხვავებთ?

ა გ ლ ა ი. — ვეღარ ვასხვავებთ, თვით მამა ზეესიც ვეღარ ასხვავებს — მოკვდავ ქალთა სარეცელზე გორაობს, დაჩაჩაღდა, სში კაცის სიმალეე იყო, ახლა ერთი კაცის სიმხეოა, არ გამეკე და, ხშირად აწუხებს ბრადიკულიტი.

მ ო მ ო ს ი. ბრადიკულიტი?

ა გ ლ ა ი. — სხვის სარეცელზე უსაბრიდ ხვრინავს. უარესი გვჭირს, იმათ კაცებს ჩვენი ღმერთებისგან ძლივ-ძლივ ვასხვავებთ.

მ ო მ ო ს ი. — აუ, მთლად არეულა აქაურობა.

ა გ ლ ა ი. — ნამდვილად. კორონიდამ მწუემსთან შესცოდა, აპოლონი ეგონა. სიფრთხილე გვმართებს, არ შეგვაცდინონ!

მ ო მ ო ს ი. — დალუპული მოელი ქვეყანა! ფრთხილად იყავით! რატომ მომიხმო, რა უნდა მკითხოს?

ა გ ლ ა ი. — რა სასჯელი მოუზღოს, ადამიანებისგან იქნებ მიხსნასო, მჩრჩველად მოგიხმო.

მ ო ნ ო ს ი. — ჭკუის საკთხავად სხვა რომ მოიხმო, მაშასადამე, გასჭირვებია.

ა გ ლ ა ი. — მოკვდავი ქალების დევნას მოეშვას, ასე უთხარი!

მ ო მ ო ს ი. — იქნებ, იმ ქალებთან შრომამ შეაყარა ასთმა?

ა გ ლ ა ი. — მაინც პრომეთეს ბრალია, ღვთიური სახითა ქალები შექმნა, ჩვენს მამა ზეესსაც მეტი რა უნდა ? კაცობრობას შეესია მეხთამპყრობელი.

მ ო მ ო ს ი. — პირიქით, ისინი შემოგსევიაო, მთის ფერდობებზე ამოაღწიეს, კვამლის სუნი დგას. (სხვა ტონით) ო, ის ვარი, მუტაროეა, აქამდე რომ ვერაფერი ვერ მოიფიქრა. პრომეთე გონიერია, ზეესი — ძლიერი, სძლეთ ერთმანეთი.

ა გ ლ ა ი. — ერთი სიტყვით, დღეს თათბირი აქვს, პრომეთეს საკითხი უნდა გადაწყდეს, ურჩიეთ რამე!

მ ო მ ო ს ი. — რაღა ვურჩიო, კაცობრიობა გაუჩენია.

ა გ ლ ა ი. — პრომეთეს!...

მ ო მ ო ს ი. — პრომეთეს გაჩენილი მამა ზეესს უმრავლებია, სწორედ ის გაამრავლა, რაც უნდა მოეკვეთა, ძირში მოკსპო. საოცარია, ნიმფებსა ჰგვანან!..

ა გ ლ ა ი. — შენ კაცებს შეხედე!..

(ოქროს ტახტზე მოვლემარე ზეესი შეირხევა და შეირხევა მისი კვერთხიც და ეგიდეკე, ამის გამო მაღლა ზეცაში მცირე ქუხილი გადაიკლის, ზეესმა წაფარებული თეთრი ზეწარი ჩამოიშორა და იგი გამოჩნდება პირსახოცით თავშეხვეული).

ზ ე ვ ს ი. — ო, ეს მლიქვნელები, პირსუკან რომ თავის ნებაზე ტუტუნებენ, კაი ცხოვრების ეშხით ერთი სიმარილე რომ არ წაადებათ, სულ გადაგვარდნენ. თქვე დამპლებო, ძველო ღმერთებო, ერთი სიმარილი მაინც ეზომაგიდეთ, ერთი სიმარილი!... (თვალს გაახელს) მომიხი თუ ჩამოვიდა?

მ ო მ ო ს ი. — აქა ვარ, შე ძველო ზეესო!

ზ ე ვ ს ი. — (პასუხი არ მოეწონება) გახსოვს, რა კარგი დრო იყო, რა დიდებული, როცა მწარე სიტყვისთვის ცალი ფეხით ხეზე დაგკიდე?

მ ო მ ო ს ი. — ბედნიერი მაშინ ვიყავი, ცალი ფეხით დაკიდებული, რაც მომეპრიანებოდა, იმას ვამბობდი, კუჭივ წესერად მუშაობდა, ცალფეხდაკიდებული მახსოვს, სულ ვირს ვეძახდი.

ზ ე ვ ს ი. — (ცრუდ გამხიარულებული) ჰო, ჰო, რა კარგი დრო იყო, მახსოვს, აფროდიტეს სილამაზეს რო ვერაფერი ნაკლი უპოვე და დასაცინიც რომ არა გკოდა, სიბრაზისაგან მუცელზე გაგსდა.

მ ო მ ო ს ი. — ნამდვილად გავსკდი. ამაზე მეტი გულწრფელობა რაღა იქნებაო, თქვი შენ და, ღმერთად შემრაცხე. მერე ის გაბეეკენი მუცელი ასკლეპიოსმა ამომიეკა. ო, როგორ მომწუურდა — მართალ სიტყვაში მოელ ჩემ ქონებას მივცემ!

ზ ე ვ ს ი. — რა გაგაჩნია, მომოს, შენ ხომ უკონლობით მოგკონდა თავი?!

მ ო მ ო ს ი. — ღამის ქოთანი შევიძინე. მოკამათე რომ აღარა მყავს, პირზე მომდგარ სიტყვას უკანვე ვულაპავ, უთქმელი სიტყვა კუჭში მმსნის.

ზ ე ვ ს ი. — (თანაგრძნობით) არ გადაყლაპო არც ერთი სიტყვა!

მ ო მ ო ს ი. — (გამომწვეეად) უთქმელობამ ფაღარათი შემყარა!

ზ ე ვ ს ი. — არც ერთი სიტყვა!...

მ ო მ ო ს ი. — ჰო, რაბზეა ვირისთვი ხარ!

ზ ე ვ ს ი. — (ბრისახოცს მოიხსნის, მკაცრად) მე, მსოფლიის მპყრობელი?!

მ ო მ ო ს ი. — ხომ გამაფრთხილე, კუჭში არ ჩაუშვაო არც ერთი სიტყვა? რას მომაჩერდი: ერთხელ იყო, საკუთარი ნებით გველად გადაიქეცი, ერთხელაც — ხარად; რატომ არ შეიძლება, სულ ცოტა ხნით ვირად გარდაიქმნე?... ოო, ერთ ნაბიჯზე სანდო არა ხარ, ჯერ გაათამამებ, მერე ფეხით დაკიდებ!

ზ ე ვ ს ი. — მოდი, ჩემს ტახტთან ახლოს, გნებავს, ზედ ჩამოჯექი, ერთსაც გაგანდობ: მე უკვდავთა ქალებს მოკვდავებისგან ვეღარ ვარჩევ, ამიტომ ბმდებიან ასე ბლოვად ნაბუშრები, მალე ფეხის დასადგმელიც აღარ გვეძნება. კალინებივით გამრავლდა ხალხი... ერთსაც გაგანდობ, კორონიდამ ვიღაც მოკვდავთან, მწუემსთან შეხცოდა. როგორ ფიქრობ, რა მოხდა? აპოლონი ეგონა მწუემსი. აპოლონმა კორონიდას არ აპატია — ისრით განგმირა. ქვეყანა მეღუპება, მოკვდავი მწუემსი აპოლონისაგან ვეღარ გაგვირჩევია. მაშასადამე, ჩემ მომოს, ღმერთები ცდებიან — ადა-

მიანები სულელობენ. გზა ხსნისა მხოლოდ ერთია, პრომეთე უნდა დაიხსოს, რომ შიში ზარი დამკვიდრდეს ქვეყნად, ადამიანების გამრავლებასაც ის შიში შეწყვეტს!

მომოსი. — ნამდვილად. შიში რაღაცას ნიშნავს. წელან ვამბობდი, პირზე მომდგარ სიტყვას რომ ვულაპავ, კუშში მხსნის. მაშასადამე, გამრავლებასაც ის შიში მოსპობს.

ზევსი. — აკვამლა მთელი ქვეყანა, კვამლის სუნი დგას. კვამლი უცეცხლოდ არ იქნებაო — ცეცხლი ანთია. სადღაც შორს, დედამიწაზე. ვინ დაანთო ცეცხლი? კაცებმა და ქალებმა. ვინ შექმნა კაცები და ქალები? — პრომეთემ. იმ პირჯელი წარღვნის შემდეგ საკუთარი ნათესავებით, სახითა ღვთისა, ღვთიური ენით, დაასახლა მთა და მინდვრები. ცეცხლი მომტაცა, გამძარცვა! ღვთიური ცეცხლი გიზგიზებს ქოხში, გაცეცხლებული სული შთაბერა! ხოპალდების აზენება ასწავლა კაცებს, ვინ-იცოცაა კვლავ წარღვნას მოაცლენს ზევსი, ხომალდებში ჩასხდებით და იმის რისხვას გადარჩებითო; ტუტუციც ხომ ვგონივარ — წყლით წარღვნას აღარ დავუშვებ! ადამიანები, ხელში ცეცხლით, საკუთარ თავს თვითონ წარღვნიან. ახე იქნებაო!"... მანამდე უნდა მოიკვეთოს მოუსვენარი, ქურდი, უანალი, რამეთუ ჩემს ცეცხლს მევე შემყრიან. მართალს თუ ვიტყვი, კარგად არც ვიცი, როგორ დავსაჯო: ქვა ჩამოკიდო და ჩადესის ტალღებს ძალლივით მივცე, თუ ცეცხლში დავწვა, იქნებ სპარტელების კლდიდან ვისროლო. ხან რას გადავფიქრებ, რაო, როგორ თქვა, — აგერ, ხელისგულზე მეავსო მამა ზევსო. ფუ და — გაკრაო?!... ჩემს მიწაზე, ჩემს კარავში ცეცხლს დავსნთებო; აგლაი, ხომ ახე თქვა?

აგლაი. — როცა პირი დაალო და დაამარა რაღაც ლაჭოქი, ორივე საჩვენებელი თითი შევირქვე ეურში.

ეფრო. მეც ახე ვქნენი, ეურში შევირქვე პაწაწუნა ჩემი თითები.

ზევსი. — (სიმკაცრით) მოიკვეთოს!...

მომოსი. — რა მოიკვეთოს?

ზევსი. — პრომეთე-მეთქი!

მომოსი. — მეგონა, იმას მოიკვეთდი, რითაც ას სამოცი ნაბიჯვარი შესძინე ზეცას.

ზევსი. — უწმაწურო მომოს!..

მომოსი. — უდანაშაულო თუ აღმოჩნდა, მაშინ რას შვრები?

ზევსი. — როცა უდანაშაულოს ხკიან, შაშის ზარიც მაშინ ტრიალებს. შაშმა უნდა შეიპყოს მოკვდავი. ნაკლები დაინება, ნაკლებად აკვამლდება, გამრავლება შეწყდება, ნითბოში მრავლდება ხალხი.

მომოსი. — ახთაც გაგიფლის, ბრადიკულოტიე!..

ზევსი. — უწმაწურო მომოს, პასუხებზე გატყობ, კაი ხანია ოლიმპოზე რომ დაეთრევი.

ჰეფესტო შემოდის ორი ოქროს მონის თანხლებით.

ჰეფესტო. — მამავ, მეხთამპყრობელო, ღმერთთ ღმერთებისავ, ნახევარი ქვეყანა შემოვიარე, სულ რომ გამიცვდა ფეხსაცმლის ლანჩა და პირი, ჰერმესის მალფრთებიანი სანდლით განვაგრძე გზა და ბილიკი; ბეოტიაშიც კი არ აღმოჩნდა, ყველა მოკვდავმა პრომეთესავით წვერი მოუშვა და პრომეთე ვარო, ერთ ხმაზე ჰყვირის.

ზევსი. — ვითომ ახე შორს გადაიკარგა?

ჰეფესტო. — იქნებ, შორიდანვე ნაბიჯზე მცნობდა, მისი გაზრდილი ვარ, მე ხომ პრომეთეს შეგირდი ვიყავი, ჩქარი ნაბიჯიც იმან მასწავლა.

ზევსი. — თავიდანვე უნდა გცოდნოდა, შეგირდი ოსტატის შესაყარობად არ გამოდგება.

ჰეფესტო. — ბარემაც ვიცოდი: ისიც ვიცოდი, რომ ჩემს სიკოჭლეს შორიდან ცნობდა.

ზევსი. — ყველაფერი გცოდნია და არაფერს ამბობ, შვილო ჰეფესტო.

ჰეფესტო. — გამწვავებას ვერიდები, ბუმბერაზო მამავ.

ზევსი. — შვილო ჰეფესტო, ხომ არაფერი მოგიპარავს?

ჰეფესტო. — არაფერი, უმლეველო, ბუმბერაზო მამავ.

ზევსი. — იქნებ მუქთახორა ხარ?!.

ჰეფესტო. შენს შვილებში ყველაზე მშრომელი ვარ, შენც ბევრჯერ გითქვამს, სახეზე ყანგისფერი ვარ, ბუმბერაზო მამავ.

ზევსი. — თუ მშრომელი ხარ, მე რად მადიდებ, დასაწყისშივე რატომ არ ამბობ ერთ მართალ სიტყვასა?!

ჰეფესტო. — გამწვავებას ვერიდები, ბუმბერაზო მამავ!

ზევსი. — ხედავ, მოვლა, მართალ სიტყვას შვილებიც ერიდებიან. კი არ მითხრა, მაჩვენა, რომ შეგირდი ოსტატს ვერ შეიპყრობდა, განა არ ჯობდა, მოყლეფ რომ გეთქვა, — შეგირდი მკვლელად არ გამოდგება, მკვლელებს რა გამოლევს, სხვებს გავამგზავრებ.

მომოსი. — პრომეთეს შეპყრობა შეიძლება, მკვლელობა არა — დაილუპები!

ზევსი. — რაო?!

მომოსი. — იმ ჩემმა დებმა, ერთი რომ ართავს და მეორე — სპრის, გაგაფრთხილეს, ტკუა იხმარე, ვიდრე ძალაო!

ზევსი. — ახეც ვფიქრობდი, ამიტომ სწორედ. დიონისე ლოთს მოვუხმე მთელი ამალით, იმის ხმა მესმის. თქვენ, ქარიტებო, ეურში შეირქვეთ პაწაწინა თქვენი თითები (ბრძანებას ასრულებენ) მოვმოს, ახლა ორნი ვართ, — მეხთამპყრობელს ვინ დაამხობსო, პრომეთემ იცის?

მომოსი. — პრომეთემ იცის, როგორ აცდე უბედურებას, იმ დედაბრებმა შემოგითვალეს, ერთი რომ ართავს, მეორე სპრის.

ზევსი. — (ქარიტებს) ეურებიდან გამოიღეთ პაწაწინა თქვენი თითები!... ერთადერთი, ვისაც ოდესმე ქვეყნის მართვას გადავცემ, დიონისე-ბაკქი იქნება, ლოთები ქვეყანას ვერაფერს დაკლებენ, მაგრამ თუ ფხიზელმა ცეცხლი დაისაკუთრა, მსოფლიოსაც იგი დაღუპავს! ამიტომ, სჯობს ლოთმა მართოს ქვეყანა-მეთქი. ლოთების ღმერთი პრომეთეებსაც ბოლოს მოუღებს. ვინ დამიჯერა, მაშინ ის ბიჭი ნაკუწნაკუწად დამიგლიჯეს. ეჰეი, ამალით მოდის ის ჩემი ლოთი.

(დიონისელთა უსიტყვო პიმნი მოისმის, შემოდიან დიონისე და მისი ამალა, ღვინიან კასრს მოაგორებენ. ზევსის პირისპირ შეჩერდებიან).

დიონისე. — ხალამი, უმდაბლესი ჩემი სალამი, მამიკო ზევსო! კვლავ გაიცანი შენი ახლობელი ჩემი ამალა: ასნი! სილენოსი! — მთვრალი, კეთილი, ჩემი აღმზრდელი, რუმბივით სქელი. ფილოსოფოსი, ეურძნის ფიზიკაში წამიკითხა ყველა ლექცია. ეს, პრიაპოსი — თხის ღმერთი, და ბოლოს იქითაც გაიხედე. საყვარელი თუია — ზეიმების ღვთაება, ორგიების ღმერთქალი — აქ შემოსვლა რომ ვერ გაბედეს — თხის მწყემსები, მეროკეები, ეურეკვეტები და მელოტები. დაასხით ღვინო! ჯამები მაღლა!

ამალა. — ჯამები მაღლა!

დიონისე. — მამაჩემო, ბოლოს და ბოლოს, თათარი ხომ არა ხარ, ერთი ჯამი მაინც დალიე, ეურძნის წვენია, სხვა არაფერი!

ამალა. — დავლიოთ, დავლიოთ, ღვინის მალამო. მეერდში ცეცხლად დავენთოთ — დავლიოთ!

ზევსი. — საყვარელო ლოთო! უწყალო ღვინით აყოლებულო, ჩემო დიონისე, პრომეთეოსი უნდა შეიპყრო!...

დიონისე. პრომეთეოსი?!. სიამოვნებით.

ზევსი — პირველი ცეცხლის მოტაცება რომ ვაპატიე, მეორე ცეცხლით ახთმა შემოყარა. ხანძარმა მოიცვა საყვარელი ჩემი ტყეები, დაიფრთხო მხეცი, ოლიმპოზე ნახანძრალის კვამლი ამოდის, გაჭუჭყიანდა ცაში ეთერი. იმ უსუსურებს ასწავლა წიგნი, გემის შენება, ხორცის მაგიერ ძვალი მაჭამა.

დიონისე. — ხორცის მაგიერ თუ ძვალი გაჭამა, დავიჭერთ, ხომ დავიჭერთ?

ამალა. — (მთვრალი) დავიჭერთ!...

დიონისე. — მერე რა, თუ კაცის დაჭერა არ ვიცი, მაინც დავიჭერ.

ზ ე ვ ს ი. — (ბრძანებით) ჰეფესტოს ხელით გაჭედილი ბორკილები შემოიტანეთ, ღვთის სახელით დასახით ხელზე და, ასე, ამ წმიდა მთაზე მომგაგრეთ ხელშეკრული პირველი კაცი!

(ოქროს ორ მონას სპილენძის სინზე დასვენებული ბორკილი შემოაქვს, ზევსის წინ გაქვავდებიან).

ზეიმების დიდო მოთავევ, დიონისე ლოთო, შენც, ჩემო მრჩეველო უკვდავო მოგობო, ტკივა და მინდვრის ქეციანო ღმერთებო და, თქვენც, კაბპებო, დაიხსომეთ — ამიერდან გვაქვს სახელმწიფო!

(ბაკქანალები ეკვნებს აყეღარუნებენ, ჰიმნს უსიტყვოდ მღერიან).

დ ი ო ნ ი ს ე. (ბორკილებზე ანიშნებს) ხელი მოკიდე!

ს ი ლ ე ნ ო ს ი. შენ მოკიდე!

დ ი ო ნ ი ს ე. — არა, შენ!..

ს ი ლ ე ნ ო ს ი. — მე კი არა — შენ!

დ ი ო ნ ი ს ე. (სინდიან ბორკილს აიღებს) როგორ უნდა დავასხათ ბორკილი ხელზე?

ს ი ლ ე ნ ო ს ი. ვინც გამოქედა, იმას ჰკითხე.

ზ ე ვ ს ი. — აბა, იჩქარეთ! (სხვა ტონით) ოდესღაც იყო, ვფიქრობდი, პრომეთეს გავლენა რომ შემეზღუდა, შენთვის დამეთმო მსოფლიო ტახტი. ტიტანებმა განზრახვა შემატყვეს და, ალბათ, გახსოვს, შენი თავი ნაკუწ-ნაკუწად დამგლიჯეს — მსოფლიო ლოთობაზე უარი თქვეს, ამ შეთქმულების მეთაური მაშინ პრომეთე იყო.

დ ი ო ნ ი ს ე. — სილენოს, გამზრდელო ჩემო, ნაკუწ-ნაკუწად ვეგდე?

ს ი ლ ე ნ ო ს ი. — ეგდე.

დ ი ო ნ ი ს ე. — მერე, რა ჰქენით?

ზ ე ვ ს ი. — რაღა შემეძლო, ხელახლა გაგაჩინე.

დ ი ო ნ ი ს ე. — ხელახლაო, გესმის, გამდელო?

ს ი ლ ე ნ ო ს ი. — ახე იყო, ახალი ვარიანტი ხარ.

დ ი ო ნ ი ს ე. — მამაჩემო, შევიპყრობ იაპეტის ძეს, ჩემი ხელით დავასხამ ბორკილს.

ზ ე ვ ს ი. — თუ ვერ შეიპყრობ, მოქიშპეებად დარჩებით მარად.

დ ი ო ნ ი ს ე. — დავიჭერ და მორჩება ქიშპი. აბა, ჭვავდით!..

ზ ე ვ ს ი. — ბევრი რომ არ იხეტიალო, ერთსაც გაგაწყობ; პრომეთე თავის ქოხში წვავდა, მანამდე იგი ორ კურდღელს მოკლავს: ერთს, გზად გაივლის და თავის სულელ ძმას ჩაუგდებს ეზოში, მერმეს თავისთვის დაიტოვებს.

დ ი ო ნ ი ს ე. — სულ ადვილია, როცა იცი, სად მიდიხარ, თაღლის არაყითაც ვეღარ მომთაფლავს.

ზ ე ვ ს ი. — გზაში არ დაფრეთ!..

დ ი ო ნ ი ს ე. — წვეთი რა არის, რა საჭიროა. ბაკქანალებო, აბა, ვიჩქარეთ!

(კასრს მიაგორებენ, მიდიან):

დავლიოთ, დავლიოთ!

ღვინის მალამო,

მკერდში ცეცხლად დავანთოთ —

დავლიოთ!..

ს ი ლ ე ნ ო ს ი. — ძმებო, შეჩერდით! როდის იყო, ბაკქანალები ტიტანს ვიჭერდით?!

დ ი ო ნ ი ს ე. — ერთხელ, ერთხელ, ჩვენც დავიჭეროთ!..

ს ი ლ ე ნ ო ს ი. — ჩვენ კურდღელს ვიჭერთ!...

ა მ ა ლ ა. — ერთხელ, ერთხელ, ჩვენც დავიჭეროთ!..

ს ი ლ ე ნ ო ს ი — კაცს თუ დავიჭერთ, წაგვიხდება ავტორიტეტი.

დ ი ო ნ ი ს ე. — მხოლოდ ერთხელ, მამა ზევსისთვის!... და მივაყოლოთ, რა მივაყოლოთ?!

ს ი ლ ე ნ ო ს ი. — იხვის კურტუმი და შაშვის კვერცხები!...

ა მ ა ლ ა. (ხალისით) დავლიოთ, დავლიოთ!

ღვინის მალამო,

მკერდში ცეცხლად დავანთოთ —

დავლიოთ!..

ზ ე ვ ს ი. — ხედავ, დემოკრატი ვარ!... როგორც ვიტყვი, ისე კეთდება, ლოთები ფხიზელს იჭერენ, რა ენაღვლებათ.

მ ო მ ო ს ი. ვხედავ, მთვრალი კაცივით ტრიალებს მზე, მთვარე და ვარსკვლავები.

ზ ე ვ ს ი. — მომოს, ჩემს ქონებას მოეშვი, სხვაზე ეფიქრე.

მ ო მ ო ს ი. უთქმელი სიტყვა გადავყლაპო?!..

ზ ე ვ ს ი. — არა, ისეთს ნურაფერს იტყვი, რომ გადაყლაპო.

(სინათლე ქრება)

ეროვნული ბიბლიოთეკა

სურათი მეორე

ჯარგვალი. შუა ეზოში ფეხმორთხმული პანდორე ოქროს ყუთში იჭვრიტება, თანაც ზუზუნებს.

— ცეცხლია ხეში, ხეა ტყეში, ბოლო-ბოლო ჩაგვადგეს! უბედურ დღეში, შენ გეუბნები ეპიმეთე, რო დავწყით პრომეთეს ცეცხლში?...

ე პ ი მ ე თ ე. — (ჯარგვალის გადმოხურულში რაღაცას ეძებს ფეხეს) რა ცეცხლი, რის ცეცხლი, ხომ ამოსყარე ბორა და ცოფი?

პ ა ნ დ ო რ ე. — იმედი ვხედავ, ეპიმეთე, ჰაი, და ჰაი, ამოფრინდება.

ე პ ი მ ე თ ე. — რა ქვად გინდა, გაფრინდება!..

პ ა ნ დ ო რ ე. შენ რას ჩხაკინებ?

ე პ ი მ ე თ ე. — ერთი წამი მოცალა არა მაქვს, სინდისი უნდა ვაპოვო, თუ არა-და, გამოვიგონო!

პ ა ნ დ ო რ ე. მერე იმ სინდისით რას იზამ, ნეტა?

ე პ ი მ ე თ ე. — ადამიანებს ჩავედგამ თავში, მაგრამ ვერსად ვიპოვე, თუმმე ძალიან გამქვირვალეა, ზოგი ამბობს, ზღვის ფსკერზეაო — ნიეარაში. სულის ჩიდგმა უფრო ადვილია: ლერწმის ღერითი ჩაგბერავ, ჯერ შენზე ვსინჯავ, მერე მაგ ბუდეში, ბოროტი თვალი კეთილზე უნდა გადაგიცვალო. ბლომად გამოვთალე ლერწის ღერები და მოგიძებნე ფირუზის თვალი. მაღალმა ზევსმა შენი თავი მე რომ მაჩუკა, ე, მაშინ, არც კი ^ოყავი დამთავრებული.

პ ა ნ დ ო რ ე. — რას ტუტუნებ, ეპიმეთე, როგორ თუ არ ვიყავი დამთავრებული?

ე პ ი მ ე თ ე. — ბოროტი თვალი უნდა შეგიცვალო კეთილი თვალით.

პ ა ნ დ ო რ ე. — აბა, რომელი?

ე პ ი მ ე თ ე. — მარჯვენა.

პ ა ნ დ ო რ ე. — მოლად გასულელდი. მარჯვენა კი არა — მარცხენა, რას აიჩემე თვალი და სული, ვითომ სხვა სიკეთე არაფერი მაქვს.

ე პ ი მ ე თ ე. — ბერე რამდენი — დიდმა ჰეფესტომ შეგქმნა აგრე ლამაზი და ეშხიანი, ღმერთქალებმა დაგანაჩუქრეს. სიზეიმოდ ჩაცმული ვის ელოდები?

პ ა ნ დ ო რ ე. — ღმერთების ნაჩუქარია, ხომ არ გავიხდი.

ე პ ი მ ე თ ე. — ჰოო, დიდმა ათენამ კაბა გამოგიჩინა, ზედ მარგალიტის ფარღლენი დაგიდა, რა დამავიწყეს, სწორედ მაშინ იყო, იმ შენ ათენას პრომეთემ თვალი ჩაუჭრა.

პ ა ნ დ ო რ ე. — თვალი ვის ჩაუჭრას, ისიც არ იცის. ჩემს ღირსებებზე მეტუტუნე, ეპიმეთე, საყვარელო!..

ე პ ი მ ე თ ე. — მერე იყო, რაც იყო, ყოველსშემძლე ჰერმესმა, — ის საწყალი სულ მუდამ რომ სახელმწიფოს საქმეზე დიეხეტება, — მჭერმეტყველება და ჭკუა გაჩუქა.

პ ა ნ დ ო რ ე. — ვაითუ, ხუმრობ?

ე პ ი მ ე თ ე. — ჩვენს პირმშოს, ულმაზეს პიროს ვფიცავ, სიმართლეს ვამბობ.

პ ა ნ დ ო რ ე. (აზუზუნდება) იმას შემოვევლოს დედა!.. სხვებს იმეორებ?

ე პ ი მ ე თ ე. — არავისაც არ ვიმეორებ, პრომეთეს ძმა ვარ, ამიტომ ვრჩნვარ სულელი, აბა, ვინმე სულელის ძმა ვიყო— არც მთლად უჭკუო გამოვჩნდებოდი. მე მზის ამოსვლიდან დასაბრუნებამდე ვეკანენე, სულელებს თურმე დილიდან ვაზშმოსამდე ჰყოფნით სიტყვები.

პ ა ნ დ ო რ ე. — (ყუთს გაუკვირტს) ამოფრინდა, მგონი, იმედი.

ე პ ი მ ე თ ე. — სად ხედავ?

პ ა ნ დ ო რ ე. — ეჰე, მალლა!... დაამტკიცე, რომ ჭკვიანი ხარ!

ეპიმეთე. — ამას არც მტკიცება უნდა, არც ერისტიკა, საბუთია ჭეშმარიტება.

პანდორე. — რა საბუთი?

ეპიმეთე. — (წამოდგება) ჩემი და შენი ქალიშვილით იწყება კაცობრიობა.

პანდორე. — რაო?!..

ეპიმეთე. — ვითომ პირველად გესმის, კაცობრიობა!

პანდორე. — კაცობრიობა?!.

ეპიმეთე. — არ შეშინდე. როცა ადამიანებმა თავი აიგდეს და ყოველგვარ უნაფუსობაზე დათანხმდნენ, მრისხანე ზეცმა ქვეყანაზე წარღვნა მოუვლინა. ცხრა დღეს და ცხრა ღამეში, შენც კარგად გახსოვს, გაწყდა ყოველი, კაცი და ქალი. პრომეთეს წყალობით სულ ორი მოკვდავი გადარჩა უბედურებას: ესენი იყვნენ პრომეთეს ვაჟი — დეკალიონი და ჩვენი მშვენიერი პირო. ეს ორი, ნორჩი არსება, პრომეთეს ნაჩუქარ კიდობანში ჩასხდნენ და მერე, იმათგან წარმოიშვა ახალი კაცობრიობა.

პანდორე. — დედა ენაცვალოს, ჩემი პიროსგან წარმოიშვა კაცობრიობა.

ეპიმეთე. — ესეც საბუთი! წარღვნის შემდეგ წარმოშობილ კაცობრიობას ჩემი სიხსნი აქვს ფა, სულელო რომ ვიყო, ადამიანებიც სულელები იქნებოდნენ.

პანდორე. — ჰოდა, იმ შენს კაცობრიობას, აგრეთვე, ბრძენი პრომეთეს სიხსნი აქვს, ის ჩვენი სიძე — დეკალიონი — პრომეთეს ძე.

ეპიმეთე. — ქალისგან ჩემი სიხსნი აქვს.

პანდორე. — მე და პრომეთეს ცოლი, ის საცოდავი ჰესიონა, ცხრა თვის განმავლობაში, როგორ ფიქრობ, რას დავთარეველდით?... ესე იგი, კაცობრიობის საფუძარში შენი წილი მეოთხე�dა, ამ მეოთხედს ვერც ვერაფერს დაავლებ, ვერც წაუმატებ.

ეპიმეთე. — ისიც გახსოვდეს, სულელის სიხსნი სისულელეზე უფრო მძლავრად მოქმედებს, ვიდრე ჭკვიანისა ჭკვიანობაზე და, მე რომ სულელი ვიყო, ის ჩემი მეოთხედი სიხსნი ეჭარიდა — მთელი კაცობრიობა გეპოსულელებულიყო.

პანდორე. — იქნება ამიტომ, შენს ბრძენ პრომეთეს არ ეშველებოდა ?ემთვის?

ეპიმეთე. — პრომეთე თავისაზეა, ერთად შეყრილი სულელი და ბოროტი მეზობლებს კაი დღეს არ დაუყრიანო.

პანდორე. — ბოროტი მეო?!.

ეპიმეთე. — საქმეში რომ მაღალი ზეკნი არ ჩარეულიყო, ახლა ცოლ-ქმარიც არ ვიქნებოდით და კაცობრიობაც სხვა ჭკუისა იქნებოდა.

პანდორე. — სწორედ კაცობრიობის ბედი მაწუხებს.

ეპიმეთე. — რატომაც არა, თუ კაცობრიობის პაპა ვარ და შენ — ბებია.

პანდორე. — მე რას მიტუტუნებ, საყვარელო, იქნებ სხვებს დაუმტკიცო, რომ არც სულელი ხარ, არცა ლაჩარი.

ეპიმეთე. — ყველამ ყველა იცის. სოკრატეს ძარღვებშიაც ეპიმეთეს სისხლი ტრიალებს, სულელი რომ ვიყო, სოკრატეც სულელი იქნებოდა.

პანდორე. — რა სოკრატე, ვინ სოკრატე?! ერთხელაც არ მოგიკლავს სსხვილი ნადირი!

ეპიმეთე. — სანადირად მაგდებ? იქნებ, ყვავილებს დავკრიფო. ?, პანდორე?!

პანდორე. — ავად კი არა ვარ, სულ ყვავილებს მაჩრი.

ეპიმეთე. — აბა, ახლოს მოსწი ი, ბოროტი თვალი.

პანდორე. — ვაითუ გაგიყდი!..

(უკან იხეკს).

ეპიმეთე. — (ნაბიჯს გადადგამს) კი, იმ მარცხენა თვალით ბოროტსა ხედავ, მარჯვენათი სიკეთეს. ახლა იმ ბოროტს კეთილზე გადაგიცვლი!

პანდორე. — საყვარელო!...

ეპიმეთე. — ჰა, ხედავ, ფიროზნისფერი.

პანდორე. — ერთიც მისმინე, ამოდება რა საჭიროა, მესამე ჩადგი. მექნება — ორი კეთილი და ერთი ბოროტი, ერთი ბოროტი ორ კეთილს რაღას დააკლებს.

ეპიმეთე. — სწორედ ასეა, ორი კეთილი იმ ერთს ?ბოროტებს, ?ბროლნელი ?ბიბლიოთეკა

სად ჩაგიდგა მესამე თვალი?

პანდორე. — სადაც გინდოდეს.

ეპიმეთე. — სადაც მინდოდეს, სადაც მინდოდეს... უბერენდი, შემმბორუნდი, ?...

პანდორე. — ჩემო კარგო, ჩემო ფიქრია.

ეპიმეთე. — ფიქრიას ნუ მეძახი, მე კაცი ვარ, ?ემგან წარმოიშვა კაცობრიობა.

პანდორე. — მე რა, ბუს კვერცხებს ვათბობდი?!

ეპიმეთე. ჰო, სად ჩაგიდგა? ამხელა ტანზე ერთი პაწწუნა თვალის ჩასადგამი არა ჩანს.

პანდორე. — ჯერ გამოვედე.

ეპიმეთე. — შუაზე როგორ გამოვეკიდო?

პანდორე. — გაჩარხე.

ეპიმეთე. — გავჩარხე — სად ჩავდგა?..

პანდორე. — (შთაგონებით) ჯერ სული ჩამიდგი, იქნებ თვალის ჩადგმა აღარ დაგვჭირდეს.

ეპიმეთე. — ბრძენი ხარ, დედაკაცო, — შთაგბერავ. პრომეთეს ცეცხლით შთაგბერავ, ბოროტ თვალსაც სული განკურნავს. ?ეურაზე დაადე ცხვირი, მე ?ბერეკელს წავკრავ. ?ბედან, თბილი ?ბერი რომ ?ბერტინებს, დაადე ცხვირი. (თმაზე წაიალუნს ხელს) ისუნთქე! ლერწმის ღერიში ისუნთქე! ხელსაც ჩაიდგამ, კუბსაც გაგითბობს, უფრო ახლოს, ისუნთქე!..

პანდორე. — მეყოფა, მაკმარე, გესმის ყვირილი? ?ოუ..

ეპიმეთე. — არაფერი არ მესმის. ცხვირი დაადე!

პანდორე. — პრომეთეიენი!.. ?ეური დაუდგე, პრომეთესავით მოუშვეს ?ეკერი, რომ პრომეთე ?ეღარ იცნოს მიმმა მდევარმა. ერთხელ, ერთ კაცს, ?ალად გარდაქმნილი ?ეხვედრია, სიტყვა-პასუხზე მაინც უცვნია, პრომეთე იყო.

ეპიმეთე. — თუ გარდაიქმნები — ვერ უნდა გიცნონ. (სხვა კიდეზე) ?ეკერს გაიპარავს, — თუ დასჭირდა, საღამომდე ერთი მტკაველი ამოსდის თურმე.

პანდორე. — ?ოუ, ?ეური დაუდგე, რატომ ცახცახებ?!

ეპიმეთე. — ?ბდალი რომ ?ეიყო, არც ?ეგერთვადი.

პანდორე. — ?ვენს ?ეორწინებას შენ არავინ ?ეკითხებიმდა, ?ვენსის ?ბრძანება იყო, გესმის, რა ?ლაწა-?ლუწი გაუდის ?ტყეს?!

ეპიმეთე. — კარგად მღერიან.

პანდორე. — რატომ ცახცახებ-?ეთქი?

ეპიმეთე. — მეცოდება ?ემი ძმა, ?ალბათ, ?ესაპყრობად ?ეძებენ, ?ბილოები!..

პანდორე. — ნუ გეშინია, ?ლოთები ანგრევენ, რაღაც ამბავი მოაქვთ.

ეპიმეთე. — ?ლოთებს ამბის მოტანა ?ად ?ეუძლიათ?!.

პანდორე. — ?ოტის თვალი მაქვს, ?ეველგან ?ბედავ, ?ქეკანას ?ლოთები განაგებენ. პრომეთე რომ ?ვენსზე ?ადრე ?აჩნდა, ?ბასაც ?ბედავ და, ?ვენსმა ?ეიძულა პრომეთე, რად გინ პრომეთეა ამ მიწის ?ეთავება.

ეპიმეთე. — რა ?ეთავება?! — პრომეთეს სახელზე არც ერთი ?ტაძარი არ მოიძეკვა.

პანდორე. — თვითონაა ?ტაძარი.

ეპიმეთე. — რატომ არა ვარ მისებრ მამაცი!

პანდორე. — ?ხარ!.. ?ი ბილიკებით გასწე მალლა.

ეპიმეთე. — თუ ?ტუპისცალი ვარ, რატომაც არა. (სხვა ტონით) კიდეკ, ერთხელ, ?ლერწმით ?ელში, ?ეცცხლზე დაადე ?ბეკრი!..

(?ბეკრეკელზე თავს დაახრეკენებს).

პანდორე. — დავიხრჩეი.

ეპიმეთე. — ?ბოროტი სული უნდა ამოვწვა.

პანდორე. — ?ოწვა!..

ეპიმეთე. — სულ ?ოტა კიდევ.

?ანდორე. — გავ?ეცცხლდებიმ!..

ეპიმეთე. — ?ფორო ?ლრმად. ?ბიგნეულში გაიტანს ?ეცცხლ..

?ანდორე. — გავ?ეცცხლდებიმ!.. (?ეუქარით) ო, ?ეპიმეთე, ?ბრმეთეს ?ეცცხლი ?ტრიალებს სულში.

ეპიმეთე. — (?ეტაცებული) ?ხომ ?ჩაგიდგი, ?ხომ ?ჩაგიდგი?!.. (დიონისე ?ლოთისა და მისი ?ბამლის შემოსეკა თავისი ?ეკ?ნით გარსულ ?ეოლ-?ქმარს არ ?ეუმჩნევიათ).

ეროვნული ბიბლიოთეკა

დიონისე. — აქაც ცეცხლს ეთამაშები? მამიკო ზევსის მრისხანების გასანელებლად პრომეთე იაპეტის ძეს იხმობენ მაღლა. მკლავები გამომწოდე, რომ საღმრთო ბორკილი დაგახსნა ხელზე!

პანდორე. გაუწოდე, ნუღა აყოვნებ.

ეპიმეთე. ა!... მე, მე რა შუაში ვარ?!..

პანდორე. (შთაგონებით და ჩურჩულით) იქნებ იმ ბილიკებით გასწიო მაღლა.

ეპიმეთე. — ოლიმპოზე?!.

პანდორე. — ტიტანი ხარ!..

ეპიმეთე. — რომ მომკლან?..

პანდორე. — ტიტანები მარად ცოცხლობენ.

ეპიმეთე. — ხსენებისთვის, მე ჩემთვის მინდა ჯ

ცოცხლე, ჯერ გვალში მინდა.

დიონისე. — დიდხანს იფიქრებს?

პანდორე. — სულ ცოტა ხანი... (ეპიმეთეს) შენი ზეასვლით თუ ეპიმეთე პრომეთესაგან ვერ გაასხვავეს, — დაამტკიცებ, რომ სულელები არიან მაღლა ღმერთები.

ეპიმეთე. — (მოხალისეებული). ისიც დამტკიცდება, რომ მე ერი ვარ ჭკვიანი. (სხვებს) ბორკილები დამახსნი ხელზე!.. (ბორკილს ადებენ) თუ ღმერთი ხარ, ძალას რად ხმარობ?

პანდორე. — გესმით, თქვენს წინაშეა ბრძენი პრომეთე.

დიონისე. — სხვაგვარი მახსოვდა, უფრო მაღალი, იქნებ დაბალი, მხარბეჭიანი, ანდა პირიქით. ჭვერ-ულვაშსაც ხომ ატარებდი?

პანდორე. — გაიპარსა, რადგან ყველა ლაწირაკი წვერს ატარებს, ამან გაიპარსა, ხან გაიკრეჭს, ხან მოუშვებს.

დიონისე. ჰო, კარგი, პრომეთეს ვერ ვცნობდე, ესღა მაკლია სწორედ. ამასაც ჩემსავით ტყე-ტყე უყავოდა — იმ ზემოურებს არ ეტმასნება. რა კაცს ღუპავენ.

ეპიმეთე. — აბა, აბა, ჩემი სიკვდილი რას შეერგებათ!...

დიონისე. — ყოფა ეტირებათ!..

ეპიმეთე. — ხალხო, რისთვის, რა დავაშავე?!.

დიონისე. — რა დავაშავეო, სილენოს, შენ უპასუხე.

სილენოსი. — მე რა ვიცი, შენ უპასუხე.

დიონისე. — სულ დამავიწყდა, პრიაპოს, იქნებ, შენ იცი?

პრიაპოსი. — მე საიდან, ოხის ღმერთი ვარ.

პანდორე. — შე ოხერო, კაცს იბერთ და არ იცით, რა დაშავა?!.. თუ ასეა, არც პრომეთეა!

ეპიმეთე. — არა ვარ, არა!..

დიონისე. — აბა, აგეები არ იყოს, წვერგაპარსული პრომეთეა!.. (სხვა ტონით) თავისუფლება თუ გინდოდა, ეს თავსატეხი რას ეიჩემე; შექმენი კაცი, ცეცხლი, კვამლი, მაღლა მაშაჩემს ბრონჭილიანი ასთმა შეჰყარე, ამდენ უბედურებას ვინ შეგაჩრენდა, ოხის საძოვარი არსად დატოვე. (შინაურ კილოზე) ადამიანს ხელში წიგნი მიეცი, გველის ჭკუას რომ ჩაიდგამდა, ალბათ, იცოდი.

სილენოსი. — სხვა რაღა დაგვრჩა, ერთი შესანდობარი, ძმებო, ერთხმად ვიტირონთ.

ბაკქანალები. (მოთქმით) ზოგი მაღლა, ზოგი დაბლა,
სადაც არ ვიყოთ — დავლიოთ!
კაცი თუ კვდება — დავლიოთ,
დავლიოთ, ყველამ დავლიოთ!..

პანდორე. (ეპიმეთეს) ამიერიდან გიგანტი ხარ!...

დიონისე. — დედაკაცო, შენი დათაფლული ხმა სადღაც მსმენია.

პანდორე. მე პანდორე ვარ.

დიონისე. — ჩემი შექმნილი?..

პანდორე. — შენ კი არა, ჰეფესტოსმ შემქმნა.

დიონისე. ჰო, სამკედლოში. გახსნილი ყუთი გიჭერავს ხელში. ეს შეჰყარე ჭირი და სნება?

პანდორე. — ქმარს.

დიონისე. — ქმარი სად გყავს?

პანდორე. — ტახზე ნადირობს.

დიონისე. — გლახაკი ეპიმეთე ტახზე ნადირობსო?

ეპიმეთე. — აბა, აბა, არ მოვითმენ, ლოთებმა ღმერთო, ჩვენთან მობრძანება, ვითომ, საყთარი სახით არ გეკადრებოდა?

დიონისე. — ჩემი საქმისა მე უკეთ ვიცი. აბა, წადექით!...

ეპიმეთე. — მშვიდობით, პანდორ!

პანდორე. — მაგრად იყავი, ჩემო ფიქრიავ.

ეპიმეთე. — ფიქრიას ნუ მეძახი!... ერთსაც გაყოცებ.

პანდორე. — მაყოცე, შე უბედურო.

(ბორკილდასხმული პანდორეს მოეხვევა).

ეპიმეთე. — ერთსაც გიკბენ.

პანდორე. მიკბინე... აჰ!

დიონისე. — (თავისიანებს) თვალები დახუჭეთ, რძალი და მაზლი ერთმანეთს კბენენ. შენ კი, პრომეთე, ტყუილად იწუნებდი, ხომ გამოგადგა?

ეპიმეთე. — ერთსაც ვიტყვი: ახლაო, უდანაშაულოსაგან შექმნით დამნაშავეს, უთქვამს ჰომეროსს.

დიონისე. — ვინ არის ჰომეროსი, გამდელო სილენ?

სილენოსი. — არაფერი მსგავსი ჯერ არ მსმენია.

დიონისე. — ო, რა ზუსტი პასუხია. აბა, ბაკქანალებო, კოკტის სანაპიროზე და მერე იქიდან — ოლიმპოს მოაზე!..

სილენოსი. — საყვარელი დიდო ალმზრდელო, თითო ჯამეკრამ გადადგეკარ?

დიონისე. — კოკტის სანაპიროზე! მამიკო ზევსს პირობა მი ვეცი — არც ერთი წვეთი!... ხომ შეიძლება, თაფლის არაყით მოვიერთამო და პატიმარი სადღაც თავის ჭკუაზე გავუშვა. ავი თვალით იმზირები, ცოფიანო პანდორე!

პანდორე. — ხან კეთილით ვიყურები, ათი თვალი მაქვს.

დიონისე. — ჩუჩ, ეპიმეთეს ჩემი მოკითხვა!

(ბაქანალებული ბაკქანალები და ბორკილდასხმული ეპიმეთე მიდიან, უსიტყვო ჰიმნსა მღერიან. იმედით შთაგონებული პანდორე ოქროს ყუთს მოისერის და როკვად იქცევა. ენებიან ქალად გარდაიქმნება, კიდით-კიდემდე ეზოს შემოუვლის, წელში ტყდება, ენებით იალკანება, აუხდენელი ეზმანება, მერე მიწაზე დაეშვება).

გამოჩნდება პრომეთე

პრომეთე. — ჰა, შენ და შენ ქმარს კურდღელი გიყვარო!

(მოკლულ კურდღელს სარზე ჩამოკიდებს).

პანდორე. — არა ერთითა კურდღლითა, პრომეთე!

პრომეთე. — ესეც მეორე.

(მეორე კურდღელსაც სარზე ჩამოკიდებს).

პანდორე. არცა ორითა.

პრომეთე. — მშვიდობით იყავი.

პანდორე. — არა!... შემიდი, უფრო ახლოს...

პრომეთე — სად არის ჩემი თავკაციანი ძმა?

პანდორე. — ზიზღით ნუ მიმზერ. ამალლდა მიწა, გათმა, გაცეცხლდა, რამდენჯერ თოქვა, — მე მიწამ შემქმნა!

(პრომეთეს მკლავებში ჩაუვარდება) რითი მჯობია აფროდიტე, თუ ყველა ღმერთმა დამასაჩუქრა, რაღას მერჩი? ნუ გამიმეფენ, რომ გეზიზღები, სულ ცოტა ხნით, ერთი კუდღანი ვარსკვლავის გამოჩენიდან, ვიდრე ჩაქრება — მომე ქეიი, ვითომ გიყვარვარ — სიზმარში ზნახე. თავს ნუ მაწონებ, თუ უკვდავი ხარ, არაფრითა ვარ შენზე ნაკლები, მაღალმა ზევსმა იმაკანკალა ჩემი ქორწილი.

პრომეთე. — სად არის-მეთქი?..

პანდორე. — შენს მაგიერ გავამგზავრე იქ, მაღლა, მთაზე.

პრომეთე. რას ეერჩოდი?!

პანდორე. — შენს მაგიერ მოკლან!... ზიზღით ნუ მიმზერ, გემუდარები! მე მიწამ შემქმნა, მიწის შვილი ვარ, ბორტებაც მიწიერი მაქვს, ის შენი ცეცხლი... ვითომ სიზმარში.

(პრომეთე ხელს ჰკრავს).

პრომეთე — სამკედლოში გამოჩორგნილო...

(გადის).

პანდორე. მე პანდემოსის სილამაზე მაქვს, რითი მჯობს ის დედაკაცი, რითი?! ვითომ, დავლუბე ქმარი. არა, არ დაგეხსნებინ!...

(სიბნელეში მიიმალება).

ᲛᲔᲠᲝᲠᲔ ᲜᲐᲬᲘᲚᲘ

ᲡᲣᲠᲐᲗᲘ ᲛᲔᲡᲐᲛᲔ

დაბურული ტყე. სიპი ქვის ლოდზე სუფრაა გაშლილი. გზად შემდგარი დიონისე და მისი ამალა ღრეობს. ლოთებს ერთი გოლიათი და ორი ყრუ-მუნჯი ემსახურება. რქა-ჯამებით ხელში დიონისელები მღერიან.

დავლიოთ! დალიეთ, ილოთე!
გინდა — არ გინდა, მაინც დალიე, ილოთე!
გაავსე კათხა, ხეთქე, დალიე, ილოთე,
ადარ გვეკვს ᲥᲝᲛᲝᲗᲔ!...

ᲔᲠᲘᲛᲔᲗᲘ. — როგორ არა გვეკვს?!.

ᲓᲘᲝᲜᲘᲡᲘ. (წაუტირებს) ღმერთი კი არა — ბრანწი ვარ ერთი — ბორკილები დაგახსი ხელზე. ოო, პრომეთეო!.. იტირეთ, შენც, ჩემო გამდელო და შენც, ტყის მეუფეო, ბაკქანალები და რეგვენები, იტირეთ-მეთქი!

(საზეიმო სიმღერას ახლა გლოვის კილოზე მღერიან)

მგონი, პრომეთე ხარ? შენ გეკითხები!

ᲔᲠᲘᲛᲔᲗᲘ. — აბა, რა ვიცი, პრომეთე ვარ?

ᲓᲘᲝᲜᲘᲡᲘ. — ძალლთა პირო, თეთრო ვირო, შენს ვინაობას მე მეკითხები?!.

ᲔᲠᲘᲛᲔᲗᲘ. — ვის შევეკითხო?!.. ჩემი დაპერა თუ დაგავლეს, წარმოშობაც გეცოდინება. ასეც ხომ ხდება, ბრძენის მაგიერ სულელს შეიპყრობ.

ᲓᲘᲝᲜᲘᲡᲘ. — ჰო, ჰო, პრომეთეს მაგიერ ᲔᲠᲘᲛᲔᲗᲘᲡ შეიპყრობ — არა, ეს არ მოხდება, განსხვავდება ლომი და ძაღლი.

ᲔᲠᲘᲛᲔᲗᲘ. — სულელი ბრძენივით თუ ალაპარაკდა და ბრძენი დამუნჯდა, ვინ გაარჩიოს, ვინ შეიპყრო?

ᲓᲘᲝᲜᲘᲡᲘ. ᲓᲐᲛᲘᲯᲝ ᲕᲔᲣᲦᲛᲐ!..

ᲔᲠᲘᲛᲔᲗᲘ. — იდოტია ის შენი ზეგნი.

ᲓᲘᲝᲜᲘᲡᲘ. — ᲩᲣᲭᲘ!..

ᲔᲠᲘᲛᲔᲗᲘ. — არ გავრუმდები, პრომეთეს სიავენი რომ გულში ჩაუდევს, მისგან სიკეთეც გახსენებოდა, ტიტანებთან ბრძოლაში გადამწყვეტი ომი მოიგებინა, მერე ამბროზიასაც ხომ ერთად ვჭამდით, ნექტარსაც ვსვამდით, ახლა რაო, ბორკილები ხელზეო? მაშასადამე, მარცხენა ტვინით ფიქრობს. სიავეც ხომ მარცხენაში დევს, მარჯვენაში — მცირე სიკეთე, ორივე ერთად — მარჯვენა და მარცხენა — იმ გამოტეხილებულ თავში ძევს იქ, მაღლა, მამაზეციერს რომ მხრეზზე ᲐᲑᲘᲐ.

ᲓᲘᲝᲜᲘᲡᲘ. — ისიც გეცოდინება, ბრძენსა და სულელს შორის სად ძევს საზღვარი?

ᲔᲠᲘᲛᲔᲗᲘ. — იქ, სადაც ერთი ბრძენია და მეორე სულელი. შენ ბრძენს დაახსი ბორკილი ხელზე.

ᲓᲘᲝᲜᲘᲡᲘ. — იქნებ, სულელს დავახსი, ასეც ხომ ხდება?...

ᲔᲠᲘᲛᲔᲗᲘ. — ორმაგი სისულელეა, რამეთუ სულელი სახელმწიფოს საკუთრებაა. მაგ გოგრა-თავში ერთი ᲧᲣᲠᲓᲦᲚᲘ მტევანი გაკეს, სხვა არაფერი. კანონებთან შენ რა ხელი გაკეს, სულელსა და ბრძენს შორის განსხვავებას რომ ვერ პოულობ, სხვის საქმეში ცხვრისა ᲰᲧᲝᲗ. თქვი, პრომეთეო ვარ თუ ᲔᲠᲘᲛᲔᲗᲘ?

ᲓᲘᲝᲜᲘᲡᲘ. ᲕᲘᲜᲪ ᲒᲘᲜᲓᲐ, ის იყავი. არაფრის ცოდნა არ მევალება. მტევანს ᲫᲕᲠᲐᲕ, ᲦᲕᲘᲜᲘ ᲕᲐᲕᲔᲜᲘ, ᲖᲐᲠᲬᲘᲠᲘᲗᲘᲡ ᲦᲛᲘᲗᲘᲡ ᲕᲐᲠ— ᲡᲘᲪᲘᲪᲮᲚᲝ ᲛᲕᲔᲜᲐ, ᲩᲔᲛᲘ ᲒᲐᲜᲐᲠᲩᲔᲜᲘᲡᲐ ᲐᲠᲕᲔᲜ ᲩᲐᲜᲡ ᲓᲦᲔᲡ ᲓᲐᲒᲐᲛᲘᲪᲕᲔᲓ, ᲠᲐ ᲓᲦᲔ ᲓᲐᲒᲐᲓᲔᲑᲐ ᲐᲛᲓᲔᲡ ᲑᲘᲯᲔᲑᲨᲘ, ᲗᲕᲘᲗᲝᲛᲪ ᲘᲐᲖᲠᲘ. ᲛᲘᲜᲓᲐ — ᲗᲮᲔᲑᲐ, ᲠᲝᲒᲝᲠᲛᲘᲪ ᲛᲝᲛᲘᲕᲠᲘᲐᲜᲔᲑᲐ.

ᲔᲠᲘᲛᲔᲗᲘ. — ᲗᲣ ᲞᲠᲝᲛᲔᲗᲘ ᲕᲐᲠ?

ᲓᲘᲝᲜᲘᲡᲘ. — ᲛᲘᲜᲓᲐ — ᲗᲮᲔᲑᲐ, ᲛᲘᲜᲓᲐ — ᲞᲐᲜᲓᲠᲘᲔᲓ ᲒᲐᲓᲐᲒᲐᲫᲘᲪᲔᲕ...

ᲔᲠᲘᲛᲔᲗᲘ. — (ᲣᲐᲠᲘᲠᲝᲛᲔ ᲫᲧᲝᲠᲘᲡ) ᲒᲐᲩᲣᲛᲓᲔ!...

ᲓᲘᲝᲜᲘᲡᲘ. — რა გაღრიალებს?! იმას გპირდები, რაც შემიძლია, (საიდუმლოდ) არ გეწყინოს, მე ფეხებზედაც არა მკიდია, ღვთიური ცეცხლი რომ მოიტაცე. მამაჩემმა იკითხოს, ოლიმპოს იქეთ რომ გზა არა აქვს, აბა, მე რა? — სადაც ლოთებია, გზაც იქეთ მაქვს, ᲕᲘᲪᲘᲛᲔᲑᲘᲡ, ᲕᲘᲫᲔᲠ ᲚᲝᲗᲝᲗᲘᲡ ᲥᲕᲔᲨᲘᲐᲓ ᲐᲠᲘᲐᲠ. შენ ᲪᲔᲪᲮᲚᲘ ᲐᲬᲐᲜᲔᲑᲘᲗ ᲓᲐᲒᲘᲐ, ᲥᲕᲔᲛᲝᲗ, ᲛᲝᲬᲘᲒᲔᲕᲗ ᲛᲘᲪᲘᲪ, — ᲨᲔᲒᲔᲠᲒᲜᲘ.

ᲔᲠᲘᲛᲔᲗᲘ. (შეფერებულ კილოზე). რაც გამაჩნია, სულ ხალხს მივეცი, მე ხალხისათვის თავგანწირული ტიტანი ვარ. ᲒᲐᲠᲘᲛᲘᲜᲘᲡ ᲡᲘᲗᲮᲘᲡ ᲗᲐᲕᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲮᲐᲚᲮᲘᲡ ᲛᲐᲒᲜᲘᲡᲘᲡ.

ᲓᲘᲝᲜᲘᲡᲘ. — ᲕᲘᲗᲘᲗᲘᲡᲘᲪ ᲒᲘᲜᲓᲐ, ᲘᲮᲣᲜᲔᲓᲘ, რა მენაღლება ხალხს რა მეცი?! მე ჩემი ვიცი — ღვინის ხელობა. ღმერთები ნეᲥᲢᲐᲠᲘ ᲡᲕᲐᲛᲔᲜ — ᲦᲕᲘᲜᲘᲡ ᲮᲐᲚᲮᲘᲡ ᲮᲕᲐᲛᲔ, ᲘᲡᲔ ᲘᲒᲘ, ᲛᲔᲪ ᲮᲐᲚᲮᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲒᲖᲠᲣᲜᲐᲒ, ᲐᲠᲐ, ᲙᲘ ᲐᲠ ᲒᲖᲠᲣᲜᲐᲒ, ᲮᲐᲚᲮᲘ ᲓᲐᲕᲐᲙᲔᲑᲝᲗ თავისთვის ᲖᲠᲣᲜᲐᲒ, ᲧᲕᲔᲚᲐᲛ თავისა ᲘᲪᲘᲡ, ᲝᲠᲘ ᲨᲔᲜᲘᲗᲣᲠᲘ ᲡᲬᲐᲕᲚᲘᲡ ᲜᲣ ᲨᲔᲣᲤᲘᲚᲔᲑᲘᲗ, ᲗᲝᲠᲪᲗᲘ ᲛᲔᲠᲐᲒᲔ ᲒᲘᲒᲘᲣᲚᲔᲑᲘᲗ, ᲒᲘᲡᲗᲘᲡ? ᲮᲐᲚᲮᲘ თავის ᲭᲘᲣᲠᲘᲡ ᲨᲔᲡᲬᲐᲕᲚᲘᲡ, ᲮᲐᲚᲮᲘ ᲛᲝᲣᲨᲕᲘ!... ᲔᲠᲘᲛᲔ ᲒᲝᲖᲐᲣᲠᲘᲪᲔ ᲓᲐᲕᲪᲐᲚᲔᲗᲘ ᲑᲐᲠᲗᲘ!... ᲯᲐᲛᲘ ᲒᲐᲛᲘᲒᲘᲡᲗᲝᲗ

ᲔᲠᲘᲛᲔᲗᲘ. — ᲕᲘᲜᲪ ᲨᲔᲜᲗᲘᲡ ᲜᲐᲚᲔᲑᲘᲡ ᲓᲐᲚᲘᲝᲜᲘᲡ, ᲓᲘᲓᲐᲚᲐᲪᲘᲐ ᲛᲘᲜᲐᲒᲔ ᲘᲧᲝᲗ!

(ᲯᲐᲛᲘ ᲔᲘᲦᲔᲠ ᲛᲝᲠᲘᲠᲐ, ᲜᲐᲑᲘᲯᲘ ᲒᲐᲓᲐᲓᲒᲐ, ᲡᲘᲛᲫᲘᲛᲘᲗ ᲓᲐᲡᲘᲫᲚᲘᲡ, მიწაზე ჩაეᲗᲮᲘᲚᲔᲗ, ძილს მიეცემა).

ᲓᲘᲝᲜᲘᲡᲘ. (თავისას განაგრძობს) ᲕᲘᲫᲔᲠ ᲮᲐᲚᲮᲘᲡ ᲦᲕᲘᲜᲝᲡ ᲮᲕᲐᲜ, მე უკვდავი ვარ. მამაჩემს აზრად არ მოსდის, რომ ვინმე სხვაც გამოიგონებს ᲜᲘ ᲔᲚᲔᲥᲢᲠᲝ-ᲥᲣᲠᲩᲘᲡ ᲓᲐ მერე ერთ დრაᲥᲛᲐᲓᲐᲪ არ ᲔᲚᲔᲠᲘᲒᲔᲗ ᲛᲘᲡᲘᲡ ᲮᲐᲮᲚᲔᲑᲘ. (ᲔᲠᲘᲛᲔᲗᲘᲡ ᲛᲘᲣᲑᲠᲣᲜᲔᲑᲐ) ᲮᲐᲚᲮᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲛᲗᲐᲠᲘ ᲛᲘᲗᲘ ᲕᲐᲠ — ᲨᲔᲜᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲛᲘᲒᲜᲐᲠᲑᲝᲛᲐᲡ ᲡᲣᲚᲘᲪᲐ ᲐᲠ ᲜᲘᲨᲕᲜᲘᲡ; ᲨᲔᲜ ᲓᲦᲔᲡᲐᲪ ᲛᲐᲛᲐᲩᲘᲛᲘᲡ ᲒᲐᲫᲒᲠᲔᲑᲐ ᲡᲣᲚᲘ. (ᲧᲕᲔᲚᲡᲗᲕᲘᲡ) ᲪᲘᲡᲠᲘᲡ ᲕᲐᲠᲬᲚᲕᲐᲖᲔ ᲒᲐᲛᲝᲩᲘᲜᲔᲑᲘᲗ, ᲐᲐᲑ, ᲩᲐᲤᲘᲗᲮᲝᲗ!...

(დიონისე გაიშლება, სხვებს უკეᲗ ᲡᲚᲘᲜᲐᲕᲗ, ᲔᲠᲘᲛᲔᲗᲘ ᲒᲣᲚᲘᲐᲛᲐ ᲒᲐᲛᲘᲛᲝᲑᲠᲣᲜᲔᲑᲓᲐ. ᲒᲐᲚᲐᲪᲘᲒᲣᲚᲘ ᲓᲘᲓᲝᲜᲘᲡᲘᲡ ᲜᲘᲗᲐᲖᲔ ᲩᲘᲠᲘᲜᲐᲕᲔᲜ, ᲡᲢᲣᲓᲔᲜᲢᲘ, ᲡᲘᲡᲘᲚᲔᲜᲢᲘ, ᲰᲐᲧᲠᲘᲡ „ძილის რიტმი“ დამᲫᲘᲜᲓᲔᲑᲐ.

ᲒᲐᲛᲝᲩᲘᲜᲓᲔᲑᲐ ᲞᲐᲜᲓᲠᲘᲔᲗᲘ

(ᲥᲛᲐᲠᲘ ᲨᲔᲣᲪᲘᲓᲝᲛᲚᲔᲓ ᲛᲘᲕᲐᲠᲔᲑᲐ, ᲬᲐᲣᲡᲘᲜᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲓᲐ ᲘᲡᲘᲪ ᲛᲐᲚᲔ თვალებს გაახელს).

ᲞᲐᲜᲓᲠᲘᲔᲗᲘ. — სული ჩაიდგი.

ᲔᲠᲘᲛᲔᲗᲘ. — ᲚᲔᲠᲬᲨᲘᲗ ᲧᲠᲔᲠᲘᲗ ᲛᲘᲝᲪᲐᲜᲔ?..

ᲞᲐᲜᲓᲠᲘᲔᲗᲘ. — მე ვარ, შენი ერთგული პანდო, ᲰᲐ, თვალი გაახილე.

ᲔᲠᲘᲛᲔᲗᲘ. — ᲡᲐᲑᲠᲘᲔᲚᲘ ᲓᲐᲕᲐᲨᲣᲢᲣᲜᲔᲗ.

ᲞᲐᲜᲓᲠᲘᲔᲗᲘ. — ᲩᲐᲘᲓᲒᲘ ᲡᲣᲚᲘ!...

ᲔᲠᲘᲛᲔᲗᲘ. — ᲞᲐᲜᲓᲠᲘᲔᲗᲘ!?..

ᲞᲐᲜᲓᲠᲘᲔᲗᲘ. — ᲰᲛ, მე ვარ, ᲩᲐᲤᲐᲠᲐ მოუსვი, ᲣᲨᲔᲜᲝᲗᲐ ᲝᲠᲐᲮᲚᲘ დაᲔᲪᲣᲛ.

ᲔᲠᲘᲛᲔᲗᲘ. — ᲝᲚᲘᲜᲓᲘᲗᲐ, სულ მთლად დამᲐᲮᲠᲩᲘᲗ, ᲔᲡ ᲐᲘ ᲚᲝᲗᲝᲑᲐ, ᲒᲝᲮᲣᲠᲘᲗᲘᲗ ᲦᲕᲘᲜᲘᲡ ᲨᲔᲛᲐᲡᲕᲘᲗ.

ᲞᲐᲜᲓᲠᲘᲔᲗᲘ. — ᲨᲔᲜᲗᲐᲡ ᲫᲛᲐᲨ, ᲘᲛ ᲡᲐᲫᲐᲒᲚᲔᲚᲐ, ᲣᲨᲕᲘᲠᲔ ᲡᲘᲪᲮᲣᲚᲘᲗ ᲛᲚᲐᲜᲓᲚᲐ, ᲛᲐᲒᲜᲘᲡ. ᲝᲠᲘ ᲙᲣᲠᲫᲔᲚᲘᲗ ᲡᲐᲠᲗᲚᲘ დაᲘᲓᲐ... ᲛᲘᲡᲐᲛᲔ ᲡᲐᲮᲚᲘᲗ ᲨᲘᲚᲘᲗ. ᲣᲜᲘᲜᲓᲘᲡᲘᲗ, ᲛᲘᲬᲘᲜ ᲜᲐᲫᲘᲠᲬᲘᲗ, ᲩᲘᲗᲘᲡ ᲛᲝᲒᲠᲬᲐᲜᲔᲚᲛ, ᲪᲝᲪᲮᲛ ᲓᲐ ᲭᲘᲠᲛ, ᲐᲮᲚᲐᲠᲘ ᲙᲘ ᲛᲐᲮᲚᲝᲕᲗ, — ᲩᲘᲗᲘ ᲫᲛᲐ ᲨᲔᲜ გაᲐᲮᲣᲚᲘᲡᲗᲕᲘᲗ — ᲑᲝᲛᲑᲐᲫᲐᲡ ᲓᲐ ᲡᲐᲓᲔᲦᲐᲪ ᲒᲐᲥᲕᲗ.

ᲔᲠᲘᲛᲔᲗᲘ. — მე მას ᲕᲣᲩᲘᲗᲔᲑᲗ!... არაფრად ჩაᲐᲓᲒᲐ, მის მაგიერ რომ ᲕᲣᲩᲘᲠᲔᲑᲗ?

ᲞᲐᲜᲓᲠᲘᲔᲗᲘ. — არაფრად. უბედურო ჩემო ᲕᲐᲥᲐᲪᲐᲛ, ᲮᲔᲚᲘᲡᲖᲔ რომ ᲑᲝᲠᲙᲘᲚᲔᲑᲘ ᲓᲐᲕᲪᲚᲘᲗ..

ᲔᲠᲘᲛᲔᲗᲘ. — ᲔᲡᲔᲑᲘ ᲫᲛᲐᲪᲘᲠᲐᲓ ᲛᲔᲣᲤᲘᲠᲔᲑᲘᲐᲜ.

ᲞᲐᲜᲓᲠᲘᲔᲗᲘ. — ᲝᲚᲘᲛᲞᲘᲡᲗᲐᲜ ᲛᲝᲛᲬᲘᲗ ᲥᲐᲜᲓᲐᲛᲘᲗᲘᲗ ᲓᲐᲒᲚᲕᲔᲜᲗ.

ᲔᲠᲘᲛᲔᲗᲘ. — ᲔᲠᲗᲐᲓ ᲨᲔᲛᲝᲬᲧᲣᲚᲔᲑᲘᲗ...

(ᲡᲘᲛᲦᲔᲠᲐᲡ ᲬᲛᲝᲜᲬᲧᲣᲚᲔᲑᲘᲗ)

ᲞᲐᲜᲓᲠᲘᲔᲗᲘ. — (ᲩᲔᲚᲘᲡ ᲐᲤᲝᲠᲕᲘᲗ!) ᲒᲐᲩᲣᲛᲓᲔ, თავᲗᲐᲠᲘᲐᲜᲝ, ᲩᲔᲛᲘ ᲚᲐᲛᲐᲖᲨᲘ, ᲔᲠᲗ ᲑᲐᲜᲓᲐᲖᲔ ᲐᲛᲐᲜ ᲐᲠ ᲔᲜᲔᲑᲔ!

ᲔᲠᲘᲛᲔᲗᲘ. — რაო?!..

პ ა ნ დ ო რ ე. — შუაცეცხლში ვართ.

ე პ ი მ ე თ ე. — ამდენი თუ იცოდი, რატომ არ ავდექით ამ შუაცეცხლში?!..

პ ა ნ დ ო რ ე. — რომ პრომეთეს მაგიერ შენ ყოფილიყავი გმირი, მაგრამ ის რა ღირსია, ოო, ის სძაგელი, ზეესის ამბობი. (სხვა ტონით) შენ მოსაზრება რატომ არა გაქვს?

ე პ ი მ ე თ ე. — (გალაღებით) სამაგიეროდ, ტვინი მაქვს, მარჯვნივ და მარცხნივ.

პ ა ნ დ ო რ ე. — ჩუმად! ამ გალეშილებს ვერც ვერაფრით დაუმტკიცებ, რომ ეპიმეთე ხარ.

ე პ ი მ ე თ ე. — წეღან თქვეს, — ბრძენსა და სულელს ერთმანეთისგან ვერაფრით ვარჩევთო.

პ ა ნ დ ო რ ე. — ვიღა გაარჩევს, ღვინით ჰაერს აქაურობა, იჩქარე-მეთქი!

ე პ ი მ ე თ ე. — საით გავიქცეთ?

პ ა ნ დ ო რ ე. — სახლში!..

ე პ ი მ ე თ ე. — ბორკილები?

პ ა ნ დ ო რ ე. — ჰა, მგონი შეგხსენი ზეციური ბორკილებია, ზედ ჰეფესტოს ნიშანი აზის, იჩქარე, ასე, ახლა მე დამადე ეს ბორკილები!

ე პ ი მ ე თ ე. — შენ ჩემი ხელით?!..

პ ა ნ დ ო რ ე. — ჩუმად, ოღონდ კი ჩქარა. ასე, კარგია, ახლა კი გაჩერ!.. შენ არც ისეთი სულელი ხარ, რომ გმირობა შეძლო! მე ქმარი მინდა, ტკეთ იარე!... მოდი, გაკოცო, ასე...

ე პ ი მ ე თ ე. — ერთად გავიქცეთ!..

პ ა ნ დ ო რ ე. — ერთად სირბილს, ნეტა კი რა სჯობს, მაგრამ ლოცთები ზეესის ბრძანებას არ დაადგებენ. დევნა იციან. (საკუთარ მანდილს ეპიმეთეს თავზე შემოახვევს).

ე პ ი მ ე თ ე. (შიშით) ერთსაც მე გაკოცებ.

პ ა ნ დ ო რ ე. — იჩქარე, გაკრი!... ბილიკს უქციე, ვინცა ხარ, ის იძახე, პრომეთე არ თქვა!

ე პ ი მ ე თ ე. — ეპიმეთე ვარ, იმის სახელს როგორ ვახსენებ. (ეპიმეთე სიბნელეში მიიმალება, პანდორე ერთს კი ამოიკვნესებს და ეპიმეთეს ნაწოლზე უზრუნველად გაიშოტება, ვიღაცის გავაზე თავს ისე დადებს, როგორც ეპიმეთეს ედო. სხვათა სუნთქვას თავისი წიწინა სუნთქვა შეუერთია, ცალი თვალით იმზირება, წიწინებს, თითქოს ჰაერს წამლავსო. სილენოსმა გვერდი შეიბრუნა, პრიაპოსმა თავი დაიფხანა, და მერე, ყველანი რწყიალაბენებიანი ატოკდებიან. სილენოსი თვალგაუხელლად წამოჯდება, პრიაპოსი რაღაც მწერს ეძებს, ხელით ფაფარობს, სხვებიც გაწბილებულები იყურებიან. წამოჯდება პანდორე, ვითომ ძილღვიძილშია, გამომწვევად სდუმს).

პ რ ი ა პ ო ს ი. — ა!.. სილენოს!..

ს ი ლ ე ნ ო ს ი. — რაო?

პ რ ი ა პ ო ს ი. — ქალი?!.

ს ი ლ ე ნ ო ს ი. — ჰო... ჭეშმარიტად!

პ ა ნ დ ო რ ე. — სად ხედავთ?

ს ი ლ ე ნ ო ს ი. — პრიაპოს!..

პ რ ი ა პ ო ს ი. — ჰაო?

ს ი ლ ე ნ ო ს ი. — ჩვენ გვეკითხება.

პ რ ი ა პ ო ს ი. — დათაფლული ხმით გვეკითხება. ქალია, ქალი!..

ს ი ლ ე ნ ო ს ი. — პანდემოსის სილამაზეა, იქნება, ის არის, აფროდიტე!

პ რ ი ა პ ო ს ი. — ე, იმ ადგილას პრომეთე იწვა, ალარ არის!...

ს ი ლ ე ნ ო ს ი. — შენ, ალბათ, გახსოვს, — დიდმა ზეესმა, მეხთამპყრობელმა, ჰერას თვალის ასახვევად, თავისი საყვარელი, მშვენიერი იო ძროხად გარდაქმნა.

პ რ ი ა პ ო ს ი.. — მახსოვს, სილენოს.

ს ი ლ ე ნ ო ს ი. — შენ ისიც გახსოვს, ჩემო პრიაპოს, მაღალ ზეესს იმ ძროხასთან ჰქონდა კავშირი.

პ რ ი ა პ ო ს ი. — მახსოვს, სილენოს, მაშინ მამა ზეესი ხარად გარდაქმნა.

ს ი ლ ე ნ ო ს ი. — მერე იყო თუ მანამდე, ჩემო პრიაპოს, დიონისემ მეზღვაურები დელფინებად გარდაქმნა.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

პ რ ი ა პ ო ს ი. — მახსოვს, სილენოს.

ს ი ლ ე ნ ო ს ი. — მერე იყო თუ მანამდე, ბეოტიაში ალბანეთ-ნინეგ მინოსის ქალიშვილები ღამურებად გარდაქმნა და შალის ძაფი სულ ვენახებად აქცია.

პ რ ი ა პ ო ს ი. — სულელებად მახსოვს.

ს ი ლ ე ნ ო ს ი. — ჰოდა, ეს არის, კიდევ ერთი სასწაული. რა გქვია, შენ? შენ გეკითხები?!..

პ ა ნ დ ო რ ე. — პრომეთეა...

ს ი ლ ე ნ ო ს ი. (პანდორესთან მიფორთხდება) კიი!.. ჰეფესტოს ხელით ნაბედი ბორკილები ასხია ხელზე. (დიონისე იღიმის) დიონისე ბაკქმა, მამა ზეესის სახელგანთქმული ძეო, რა-გორც შენ ბძანე, სწორედ ისეა, — მამა ზეესის მტერი პრომეთე გარდაიქმნა იმ დედაკაცად... რა გქვია, შენ?

პ ა ნ დ ო რ ე. — რამდენჯერ ვთქვა, პრომეთე!

ს ი ლ ე ნ ო ს ი. — (თვალს არ უჯერებს) აბა, აისე-დაისი ხელები ტანზე, გავაზე და ძუძუებზე!

პ ა ნ დ ო რ ე. — როგორ მიბედავ!..

ს ი ლ ე ნ ო ს ი. — ოღონდ, ხელები აისე-დაისი ძუძუებზე!

პ ა ნ დ ო რ ე. — მე ტანები ვარ!...

ს ი ლ ე ნ ო ს ი. — გეუბნები, აისე-დაისი!

პ ა ნ დ ო რ ე. — ალარ გაჩუმდები?!

ს ი ლ ე ნ ო ს ი. — შემოახლი!...

პ ა ნ დ ო რ ე. — არ მომეკაროთ. (დათაფლული ხმით) ავის-დავისვამ ჩემს ხელებს ჩემს ტანზე და მერე მკერდზე, სარეკ არა გაქვთ?

ს ი ლ ე ნ ო ს ი. — შემოახიეთ!..

პ ა ნ დ ო რ ე. — ეს რა მოუვათ?! ნუთუ, ის სძაგელი დედაკაცი ვარ?!

ბ ა კ ქ ა ნ ა ლ ე ბ ი. — (ზეაღტაცებით წრეს უკლიან) ქალი ყოფილა, ქალია, ქალი!... უჩქმეტეთ, უკბინეთ, უბწყინეთ!...

პ ა ნ დ ო რ ე. — არ მომეკაროთ!...

დ ი ო ნ ი ს ე. — (საბოლოოდ გამოფხიზლებული) გამოვსეთ ჯამი!... კიი, პანდემოსის სილამაზეა.

პ ა ნ დ ო რ ე. — ოო, შე ლოთო, შფოთო, პანდემოსადაც რომ გეჩვენები.

დ ი ო ნ ი ს ე. — ვინ ხარ, დედაკაცო?

პ ა ნ დ ო რ ე. — ვითომ არ იცი, ზეესისაო თუ კიდევ ვიღაცის შვილო. პრომეთეა ვიყავი და დედაკაცად გარდამქმენი. იმ სძაგელ პანდორად, ჰეფესტომ რომ შეთითხნა — წყლისა და მიწისგან შეზნელილი ჭირი და სნეება, ბოროტების ბუდე, სულელ ეპიმეთეს რომ შერთო ზეესმა.

დ ი ო ნ ი ს ე. — დედაკაციანი ნუ წიწინებს!..

პ ა ნ დ ო რ ე. — ეს რა მიუვი, პანდორად როგორ გამიმეტე — ხარად ან ლომად გარდაგექმენი?!

დ ი ო ნ ი ს ე. — („სასწაულს“ თავისად შეიფერებს) ოო, ხარად ან ლომად მეტისმეტია. ლომად მე ჩემი თავი გარდავქმენ და ისიც ერთხელ: შენ, ზეესის მოღალატე — შემეძლო თაგვად ან კატად გადამქცეიე. იმას დამჯერდი, რაც მოგისაჯე. გძულდეს პანდორე და იმ დამპალ პანდორედ გარდაგსახე.

პ ა ნ დ ო რ ე. — მართლა დამპალო, უწყალო ღვინით აყრილებულო, პატნის წვეთით განიბანე, როცა პანდორს ახსენებ, დამიბრუნე მე ჩემი სახე!...

დ ი ო ნ ი ს ე. — შენი გასამართლებაც ამით დამთავრდა, ასე პანდორესავით იარე ქვეყნად. უდიდესი სასჯელი გერგო, მამა ზეესი დაიფიცა, იგი მიხვდება, რომ პირველი მოსამართლე ვარ.

პ ა ნ დ ო რ ე. — ისევმე ბებია გიცხონდება, შე ლოთო, იდიოტო!

დ ი ო ნ ი ს ე. — (ჩვეული გულგრილობით) ყბედიც ყოფილხარ, ბოზო, მეორედ ხომ ალარ დაგსჯი. (სხვებს) აიყარენო!... შენ, ჰეი, რეგვენო გოლიათო, ლოტოსის ფოთოლს მარტო შენ ღეჭავ?

გ ო ლ ი ა თ ი. — ისინი ყრუ-მუნჯები არიან, აზრად არ მოსდით, პირუტყვისაგან რომ გასხვავდებიან.

დ ი ო ნ ი ს ე. — ჰა, კიდევ ნახეკარი ფოთოლი, მზის ამოსვლამდე თუ დალეჭავ, მგონი, დაგავიწყდეს მთელი წარსული.

გ ო ლ ი ა თ ი. — აბა რად მინდა წარსული, თუ პირუტყვივით უშიშარი ვარ.

დ ი ო ნ ი ს ი. — სილენოს, პანდორად გარდაქმნილი პრომეთე ბედის ანაბარად დაეტოვოთ ტყეში თუ თან წავიყვანოთ, ("ამ ზევსს რაღასთვის უნდა ერთხელ დასჯილი?

ს ი ლ ე ნ ო ს ი. — უნდა! ოლიმპოს ბორკილი ასხია ხელზე. — აბა რა ვიცი, რა მოუვლის მეუფეს თავში — იქნება შეუიცვალოს სხვა რამ სასჯელით, კაცად გარდაქმნას ან ისევ, როგორც იყო, ალადგინოს იმ ძველ ფორმაში.

დ ი ო ნ ი ს ი. — (ამალას) წავედით!... პრომეთე შუაშია!...

პ ა ნ დ ო რ ე. — შენ, ჰეი, ბრიყვო, მარგარეტესების სახელოვანო გოლიათო, ლოტოს ლეკვი ვიდრე ბოლომდე გამოიკვლევ, ჰა, იმ ყრუ-მუნჯებსაც თითო ვერცხლი ჩაურიგე!

გ ო ლ ი ა თ ი. — დიდებულია, რა მევალება ამ ვერცხლის პატრონს?

პ ა ნ დ ო რ ე. — საჩუმათო არაფერი მაქვს. დიონისემ, როგორც ხედავთ, პანდორად გარდამქმნა. ახლა ბევრი ვინმე მოინდომებს პრომეთეობას. ვინც პირველმა თქვას, — პრომეთე ვარო, მოკალით!... კოკიტის შავ ტალღებს გაატანეთ, ძალლივით დაბრჩენეთ, ქვა ჩამოკიდეთ.

(დიონისეს მიუბრუნდება) აბა, ლოთო, ოლიმპოსაკენ!.. (ხელებს გაითავისუფლებს, ბორკილებს მიწაზე დაყრის. დიონისე და ამალა პანდორეს ბადრაგად მიყვებიან, გადიან. გოლიათი და ყრუ-მუნჯები ბაქანალების სიმღერას უგდებენ ყურს).

გ ო ლ ი ა თ ი. — (ყრუ-მუნჯებს) ხედავთ, სიცრუეს გაუუუნდა კაცი და ღმერთი. ამიერიდან ლიმპოთლისათვის ატყდება დაკა.

ყ რ უ-მ უ ნ ჯ ე ბ ი. — (ბრაზიანად ხელებს იქნევენ, — სხვის ამბავზე ნუ გადაგაქეს საუბარიო).

გ ო ლ ი ა თ ი. — დაბურულ ტყეში რისთვის გგრძედებათ? მე ტყავის ჯიბე მაქვს. გაჩუ"დით, თქვენი ვერცხლი ჩემ ჯიბეშია.

ყ რ უ-მ უ ნ ჯ ე ბ ი. — (ტუმაყოფილების ნიშნად აზიუელდებიან).

გ ო ლ ი ა თ ი. — ჯერ მოვკლათ, საფასურს მერე მიიღებთ, ვინ მომცა? ნეტავ, ვინ მომცა, ქრება წარსული, სულ დამავიწყდა, ვინ უნდა მოვკლათ? მუნჯებო, ხმა ამოიღგთ: ო, ის ლოტოსი — სულ გამოვტვინდი. ვინ უნდა მოვკლათ ამ სამი ვერცხლით?!.

ყ რ უ-მ უ ნ ჯ ე ბ ი. (ნიშნებითა და რაღაც ბგერებით ეუბნებიანან, — ქალმა გითხრა, კაცი მოკალიო).

გ ო ლ ი ა თ ი. — მერე, რით უნდა მოვკლათ, რა გვაქვს. რა დგვიტოვა, არც მახვილი, არც სატევარი, ("არტო კოშბალით — კისერზე ქვის დასაკიდი თოკიც არა გვაქვს.

ყ რ უ-მ უ ნ ჯ ე ბ ი. — (ანიშნებენ ღონე გვაქვსო, სამი ერთს მოვახრჩობთო, კისერში ხელებს ეტაკებთო).

გ ო ლ ი ა თ ი. — პირში თუ სული უდგას, ჰო! თუ უსულოა, როგორ მოახრჩობთ?

ყ რ უ-მ უ ნ ჯ ე ბ ი. (ახმეულდებიან, მუქარის ნიშნად ქვებს ხელს წამოაღლებენ).

გ ო ლ ი ა თ ი. შეჩერდით, ქვას მეც ვიშოვი!.. (ქვის ასაღებად მიწაზე დაიხრება და ბორკილებს წაიწყდება) ბორკილები!... ხედავთ, გამომიგზავნა მაღალმა ზეუსმა. მე ("ეფე ვარ, კოკიტუს სანაპიროს მეფე. აი, საბუთი!... (ამბილი ბოსლიკაკს) ოქროა, სპილენძი, ბრინჯაო, რკალი?! მეზთამპურობელმა ჩამომიგდო ცის ნახვრეტიდან. დახედეთ, ზეციური ნიშანი აზუს. ამიერიდან მეფე ვარ! კოკიტის სანაპიროს მეფე, ფ თქვენ ბრძოლეთ, როგორც მონები, სამიე ვერცხლი მეფეს მეკუთვნის! დაირიკეთ!...

შემოდის პრომეთი

შენ ვინ ხარ, სადაური?

პ რ ო მ ე თ ე. — პრომეთე ვარ.

გ ო ლ ი ა თ ი. — პრომეთეო? (ყრუ-მუნჯებს) რომ აღარ მახსოვს?

ყ რ უ-მ უ ნ ჯ ე ბ ი. — (ანიშნებენ, პრომეთეს მოსაკლავად ვერცხლი მოგაცესო).

გ ო ლ ი ა თ ი. — მაშ, ის კაცი ხარ, ამ ქალის შემდეგ ვინც პირველმა თქვა — პრომეთე ვარო?

პ რ ო მ ე თ ე. — თუ პრომეთე ვარ, ჩემს სახელსაც პირველად ვიტყვი.

გ ო ლ ი ა თ ი. — (ყრუ-მუნჯებს) შემახსენეთ, მერე რა მოხდა?

ყ რ უ-მ უ ნ ჯ ე ბ ი. — (ხელების მოძრაობით და ბგერებით ეუბნ ბ-ნ-ნ, რაც მოხდა).

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ეროვნული ბიბლიოთეკა

გ ო ლ ი ა თ ი. — ჰო, კმარა, მომაგონდა, პრომეთე-კაცი ("ბორ ქმნა დედაკაცად.

პ რ ო მ ე თ ე. — ალბათ, პანდორედ?

გ ო ლ ი ა თ ი. — სწორედ, პანდორედ, და იმას იქით ვინც იტყვი, პრომეთე ვარო — ჩვენ უნდა მოვკლათ, ვერცხლი მივიღეთ.

პ რ ო მ ე თ ე. — არა, მკვლელობას თქვენ არ ჩაიდენთ. მე ის კაცი ვარ, ვინც ოლიმპიელებს მოვტაცე ცეცხლი. თქვენ მოგტანეთ; სინათლე დედგი, შემწეკარ ბორკს სჭამენ ახლა ქოხებში.

გ ო ლ ი ა თ ი. — ახწავლე წიგნი, პირველი ხომალდიც შენ აუშენე?

პ რ ო მ ე თ ე. — აფრაც ავუშენი. რკინის დნობა, რვალის კეთებაც ჩემგან ისწავლეთო, გარეული ხარს მე დავადგი მძიმე უღელი, ცხენიც მოვთრგუნე, ეტლში შევაბი.

გ ო ლ ი ა თ ი. — დაიფიცე, რომ არა სტყუი.

პ რ ო მ ე თ ე. — ვფიცავ, დედაჩემის, დიდი აზიის წმინდა სახელს, რომ სიკეთისათვის მე მუდამ მღვიძავს.

გ ო ლ ი ა თ ი. (ეგზალტირებული) ეჰეე, ყრუ-მუნჯებო, შეიპყარით ღვთის მოღალატე პრომეთეოსი!

ყ რ უ-მ უ ნ ჯ ე ბ ი. — (აღშფოთდებიან, წინააღმდეგობენ, — კი არ უნდა მივგვაროთ, აქვე უნდა მოვკლათ).

გ ო ლ ი ა თ ი. — მაშ, მოვკლათ? მგონი, ახე ხჯობს.

პ რ ო მ ე თ ე. — ადამიანებო, შეჩერდით!.. ჩემი სისხლის ხართ!

გ ო ლ ი ა თ ი. — ვინ დაგავალა?

ყ რ უ-მ უ ნ ჯ ე ბ ი. — (აგრეთვე ეკითხებიან, — ვინ დაგავალაო).

გ ო ლ ი ა თ ი. — რას დამუნჯდი?! შენ გეკითხები, კაცის გაჩენა ვინ დაგავალა?! ("ეჰეე, ხმას ვეღარ იღებ, ვინ დაგავალა ამ უსუსური მუნჯების შექმნა, ან მე ეს გოლიათი რეგვენი რად გამაჩინე. კაცის გაჩენა ვინ დაგავალა?!..

პ რ ო მ ე თ ე. — მამაშენს ჰკითხე.

გ ო ლ ი ა თ ი. — მამაჩემს მოეშვი. იმ პირველ თესლში ზნის მუნჯი, რეგვენი, ბრძენი. რატომ უკეთესი არ გააჩინე?!..

პ რ ო მ ე თ ე. — რაც შემეძლო, ის გავაკეთე.

გ ო ლ ი ა თ ი. რაებს მიჰკრავ!... ახე ხომ დედაკაცები ამბობენ,— უკეთესი არ გამოცხვაო.

პ რ ო მ ე თ ე. — ამიტომ შემოვიღე წიგნი და კაკი, ხარზე უღელი.

გ ო ლ ი ა თ ი. — ვინ დაგავალა-მეთქი, რამდენჯერ გეკითხები?!..

პ რ ო მ ე თ ე. — ჩემით მოვიფიქრე.

გ ო ლ ი ა თ ი. — ესე იგი, ადამიანის გაჩენაში ღმერთი არა ჩანს?

პ რ ო მ ე თ ე. — არა!..

გ ო ლ ი ა თ ი. — ღვთის ღალატია, ჩაქოლეთ, ჩქარა!...

პ რ ო მ ე თ ე. — არ მომეკართ, სულს გაგაფრთხობინებთ!

გ ო ლ ი ა თ ი. — ახლა რას იტყვი, პრომეთეს შეხაკერობი ბორკილებია!... კარგად დაბედე... კოკიტის სანაპიროს მეფე ვარ, ხელები გამომიწოდე: შენ ის პრომეთე არა ხარ, ხამი ვერცხლის ფასად რომ უნდა მოკვდეს. მამა ზეუსი ერთ მუქს გადიხდის, (პრომეთე დაჯდება) ადექი, ერთად წავიდეთ!

პ რ ო მ ე თ ე. — გოლიათო რეგვენო, პირობას გაძლევ, ვნებავს, ფიცს დაგდებ, რომ ჩემით ავალ იმ სამსჯავროზე! ნუ გამომყვებით!

გ ო ლ ი ა თ ი. — ხელები-მეთქი, რომ დაგასხა ზედ ბორკილები!

პ რ ო მ ე თ ე. — თქვენი მტრობა მომიღებს ბოლოს, სხვა არაფერი.

გ ო ლ ი ა თ ი. — ლოტოსი ვლეკე და მაინც მახსოვს: შემქმნელს შექმნილი მოუღებს ბოლოს, ზეკსმაც ისა ქნა — დაამხო მშობელი მამა. შენც შენი შექმნილი დაგხსნის, ხელები!... დიდი სამეფოს ბორკილებია, შენც კარგად ხედავ, ნიშანი ანის, გამომიწოდე!

პ რ ო მ ე თ ე. — უმაგისოდაც ამოვალ მაღლა, თუ არ ვიჩქარე, ჩემს მაგიერ სხვას დატანჯავენ.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

გ ო ლ ი ა ნ თ ი. ოღონდ ხელები გამომიწოდე. ყრუ-მუნჯებიც ამასა გთხოვენ. ყველა ბლანაკის სახელით გენოცვენი, გეხვეწები, დამახსნეთ ხელზე ბორკილი, ჩვენც მადლობელი დაგრჩებით — მამა ზევსი მუკად ვერცხლს ჩაგვიყრის ხელში. (პრომეთემ ხელები გაუწოდა. ბორკილენ) ო, რა კეთილი ხარ, რა ძლიერ გიყვარს შენი შექმნილი ადამიანი. აბა, სულ ამ გზით, მაღლა!... რას გიიხარებს მაღალი ზევსი — რისხვაც გაუვლის.

ე პ ი მ ე თ ე. — (ხეს მიფარებული თავს გამოყოფს).
პრომეთე, ძამიკო, სად მივდივარო?

პ რ ო მ ე თ ე. — შენს გამოსახსნელად გამოვიქეცი და ამ საცოდავებს გადავეყარე. ამ სიშორეზე შენ აქ რა გინდა?

ე პ ი მ ე თ ე. — გზას ეელარ ვიკლევე, აღარც პანდორე!...

პ რ ო მ ე თ ე. — თვითონ გიპოვის, არ დაიბნევა.

ე პ ი მ ე თ ე. — ხელზე ბორკილი?!

პ რ ო მ ე თ ე. — ზევსთან მივდივარ, მაღლა.

ე პ ი მ ე თ ე. — ბედნიერი ხარ. ჯერ ნექტარს შესვამ, მერე ამბროზიას შეგაჭმევს ზევსი.

პ რ ო მ ე თ ე. — ახალი ხანა დაიწყო, ძმაო...

ე პ ი მ ე თ ე. — (გონს მოეგება) სიკვდილს ხომ არ გიპირებენ?!..

პ რ ო მ ე თ ე. — არა, კავკასიაში გამამახლებენ.

ე პ ი მ ე თ ე — რა უბარს მერე, იალბუზზე მაერს აქებენ; მგონი, არ მოგწონხს! გინდა, გიშველი?

პ რ ო მ ე თ ე. — შინ წადი ჩქარა, ჯარგვალს მიხედე!

ე პ ი მ ე თ ე. — ერთსაც გადაეეხეევი.

გ ო ლ ი ა ნ თ ი. — (წინ დაუდგება) აბა, აბა, აბა, არ მიეკარო!..

(პრომეთე, ყრუ-მუნჯები და გოლიათი ერთი გზით მიდიან).

სცენაზეა ეპიმეთე

ე პ ი მ ე თ ე. — სულ დედაჩემის ბრალია, ორი სულელი რომ გაეჩინა, არაფერიც არ მოხდებოდა. შინ ვიქნებოდით, ჯარგვალში, ყველა! (გასძახებს შეშინებული) პანდორე, ჩემო!.. ძმაო, ამ ულარანში ხომ შეიძლება, მგელმა შემჭამოს, აუ, გაიშლიგანან!... კურდღელი!
(პრომეთეს გზით გარბის).

სინათლე ქრება

სურათი მეოთხე

ოლიმპოს მთა. პირველი სურათის განლაგება. ტახტი. შემოდიან ქარიტები.

ე ფ რ ო. — ბაკქანალები!...

თ ა ლ ი ა. — და ვიღაცები!...

ა გ ლ ა ი. — სიდარბაისლეს არ ეღალატოთ! ახლა იწყება პირველი კაცის გასაძარცლება... თორემ, ხომ გახსოვს, თალია, მეორე ფეხსაც მიგაშვებენ!

თ ა ლ ი ა. — მე წესიერი ქალი ვარ.

ა გ ლ ა ი — ლოთებზედაც თვალი გაგარბიბ.

თ ა ლ ი ა. — შენ თვითონ — ბუჩქებში კოტრიალობ მწუემსის ბიჭებთან.

ა გ ლ ა ი. — კიდევაც დამდევ, მზვერავ?!.
(გაიწევს).

ე ფ რ ო. — რას ატეხილხართ!..

გამოჩნდება მომოსი

მ ო მ ო ს ი. — ჰაუ, კახპებო!... გარკვევით გამოთქვით ყოველი სიტყვა, ღმერთს ეს ერთი გაუჩენია, რითაც განვსხვავდებით პირუტყვისაგან, რას გამოშტერდი, ენა დაგება?!.

ა გ ლ ა ი. — აბა, რა ვქნა, ბაკქანალებს პრომეთე მოპყავთ.

მ ო მ ო ს ი. — ლოთებს დანებდა?!

ა გ ლ ა ი. — გარდაქმნილი პრომეთე მოპყავთ!..

მ ო მ ო ს ი. — ხასწაული არაფერი თქვა.

ა გ ლ ა ი. — პანდორეა მისი ხახელი.

მ ო მ ო ს ი. — ლოთებმა ბრძენი დედაკაცად გარდაქმნეს... დაიჯერებს?!.

თ ა ლ ი ა. — აჰა, ისინი!..

ბ ა კ ქ ა ნ ა ლ ე ბ ი. — ეჰეეი!..
(ბორი გზით გასავთებული, მზითა და ღვინით დატვირთული ბაკქები მიწაზე დაცვივდებიან, მათ შორისაა პანდორე).

პ ა ნ დ ო რ ე. — რაო, შე ყმედო, ავეია მომოს, მაგ ჩამოხეულ ტუზზე გიცანი. თვალებსაც ეუტავ, რად მოშაშტერდი. არ გჯერა, ჰა, ეგეოხები?!...

მ ო მ ო ს ი. — რაო, ბარემაც თქვი.

პ ა ნ დ ო რ ე. — პრიმლეთე ვარ!.

მ ო მ ო ს ი.— დამპალო ღედაკაცო, სიცრუესაც სიგრძე-განა აქვს. (სხვებს) რო-ელმა თქვა, ეს ღედაკაცი პრომეთეაო?

დ ი ო ნ ი ს ე. — თვითონ ამბობს, გაკრა პრომეთე და იმის მაგერ ეს დაჯდა — როკაპი, ნავსი, ბორკილდასხმული. რა უკეთესი ის ბორკილები?

პ ა ნ დ ო რ ე. — მაბიკო ზევსმა მომმსხლეს ხელიდან; ეტყდი, ეკნეს, ხელწერილითაც ჩამბარე, ჰა? (ეითომ ატირებული) ქმარი ამწარანეს!...

მ ო მ ო ს ი. — სულელი ეპიმეთე?

პ ა ნ დ ო რ ე. — სულელია შენთვის, შე ყიაყმარალო, ჩემთვის ქმარია, კაცი გაკრეს, ეხეკი არ მაკმარეს, მთელი გზა — პრომეთე ხარო, მაეკირეს.

ს ი ლ ე ნ ო ს ი. — თვითონ ყეირიდი!...

დ ი ო ნ ი ს ე. — იმ ჯარგვალში, იმ შენს ეზოდან ვიღაც უნვერულვაშო რო გაგვატანე, ეკბინე კიდეც, ვინ იყო იგი?

პ ა ნ დ ო რ ე. — უწყალო ღვინით აყროლებულო, ძლივ ნაკუნებით გაკეერილ-გამოკეერილო... (მომოსს) ჯერ ქმარი გამიუბედურეს, სადღაც, კოკიტის სანაპიროზე ეუნჯებმა ჩაკლეს. ჰა, მერე რა ჰქნეს?

დ ი ო ნ ი ს ე. — ჰო, რა ჰქნეს, მომაგონე, შენც ხომ ლოტოსი არ გიკონხია.

მ ო მ ო ს ი. — ქმარი თუ ჩაკლეს, მაშასადამე, ცოლი ყოფილხარ— ცოლი — პანდორე.

პ ა ნ დ ო რ ე. — კაცობრიობის ბებია ხარო, მომკლეს, მაწამეს, ბორკილები დამასხეს ხელზე.

მ ო მ ო ს ი. — ხაბოლოოდ ვინ ვარო, ქალო?

პ ა ნ დ ო რ ე. — პრომეთე ვარ!...

მ ო მ ო ს ი. — (დიონისეს) გარდაქმენი?..

დ ი ო ნ ი ს ე. — კი! გამაცოფა, ვიდრე კაცი იყო — წვერგაპარსული სულ დამცინოდა,

მ ო მ ო ს ი. — წვერგაპარსული?!.

დ ი ო ნ ი ს ე. — სწორედ. სულელსა და ბრძენს შორის სად ძევს საზღვარიო, — მკითხა და — გარდიქმნა პანდორედ.

მ ო მ ო ს ი.— ვიდრე მამა ზევსი შემოვიდოდეს, გარდაქმნილი პანდორედ ხელახლა გარდმოქმენი პრომეთედ, რომ მეუფე მამრმა, მამრნან შერკინებით გული იჯეროს.

დ ი ო ნ ი ს ე. — ა, სილენოს, რა ვუპასუხო?!

ს ი ლ ე ნ ო ს ი. — ის უთხარი, რაც კარგად იცი, კაცის ქალად გარდაქმნა ადვილიათქო, პირიქით — ძნელი. ნალდად დაგვაკლდება ზოგი ნაწილი.

დ ი ო ნ ი ს ე. — ჰო, ულვაში, წვერი...

ს ი ლ ე ნ ო ს ი. — და კიდევ ერთი...
(დანარჩენს ყურში ეუბნება).

მ ო მ ო ს ი. — შენ, ერთხელ ლომად რომ გარდაიქმენი, სწორედ იმ წესით გარდმოქმენი.

დ ი ო ნ ი ს ე. — მე მამალი მამრად გარდავიქმენი, ქალი კაცად— არ გამოგვივა.

ს ი ლ ე ნ ო ს ი. — ერთხელაც იყო, მამა ზევსმა თქვა, მე არა მჯერა, მაგრამ თქვაო, — სისულელეაო ყველა გარდაქმნა, ახე რომ იყოს, პრომეთეს ქაიმად, კაბად გადავაქცევდი, ერთხელაც ცხენად — გავაჭენებდიო. (სხვა ტონით) ზევსის ხარად გარდაქმნა და იოსი — ძროხად. და მერე, ძროხისა და ხარის კავშირი სულ სიცრუეა. ყველა თაღლითობას ზევს მიაწერენ, რომ შიში შექმნანო. მე არა მჯერა, მაგრამ ასეა,

ქომოსი. — ბოლოს და ბოლოს, ვინ შეიპყარით?

პანდორე. — პრომეთე!

ქომოსი. — დიონისე, რაღაც მოიფიქრე, შემომაკვდება ეს დედაკაცი, — ზუზუნებს, ყარს, ფერუმარილით შეთითხნილია.

დიონისე. — პრომეთე ხარ?

პანდორე. — პრომეთე ვარ!..

დიონისე — ის ყვერგაპარსული რომ შემაჩერე. — პრომეთეო, — რა უყავი, სად გადამალე?

პანდორე. — აორთქლდა, გაქრა!

დიონისე. — (სხვებს) დაწვით კოცონზე!... გაიაღეთ დიდი კოცონი!

პანდორე. — რაებს მიპპარავ!...

დიონისე. — ცეცხლის ქურდობისათვის!... პრომეთე ხარ!

პანდორე. — (ზუზუნა ხმით) საყვარელო დიონი, მეორედ ხომ არ დამსჯი?

დიონისე. — ჩემი ნებაა, რამდენჯერაც მინდა, იმდენჯერ დაგსჯი. მომოს, ვინ განსაჯოს ეს დედაკაცი?..

ქომოსი. — ბაკქანალებმა — მენადებმა, სატირებმა, კახპებმა, ორგიების ღვთაებამ, დიდმა, პატარა ღმერთებმა, გაასამართლეთ!...

ბაკქანალები. — რა საპიროა ეს დიდი კრება, უბრალოდ დაწვით!

(სადღაც ალი ავარდა, ცეცხლი დაანთეს).

პანდორე. — ნაკუწ-ნაკუწ შეეტრიალო, სულ გამოტვინდი? რო ნწვავ, ვის საჭონელს მწვავ, მე რა შენი ხოხობი ვარ?!.. უმაღლესი ნომენკლატურისა ვარ, ზევსს შეეკითხე.

დიონისე. — აბა, რა ვქნა, ხომ გაიგონე, ქალის კაცად გარდაქმნა არა შეიძლებაო. დაწვით!

ბაკქანალები. — (საზეიმო ხმით)
დავლოოთ, დავლოოთ!
ღვინის მალამო,
მკერდში ცეცხლად დავანთოთ,
დავლოოთ!...
(ქვითა და კომბლით შეიარაღებული გოლიათისა და ყრუ-მუნჯების გარემოცვაში გამოჩნდება.

პრომეთე
მას უკან ეპიმეთე მოსდევს).

გოლიათი. — ოლიმპოს მაღალო ღმერთებო, მე შეკეპაური ზევსის ორგული ალეგეებული დიდი პრომეთეო! აბა, თითო ვერცხლი ჩამოდით ყველამ!... (ყრუ-მუნჯები აზმეულდებიან). მორჩა, ღმერთთა მეუფეს და მეხთამპყრობელს ამეკიდან მტერი არა ჰყავს!... მამა ზევსის მტერი დავამხეთ!... (ყრუ-მუნჯები აზმეულდებიან).

ბაკქანალები. — პრომეთე!.. პრომეთე!..

ეპიმეთე. — სულ დედაჩემის ბრალია: ორი სულელი რომ გაეჩინა, არაფერიც არ მოხდებოდა, შინ ვიქნებოდით, ჯარგვალში ყველა! სალამი დიდო და პაწაწუკა ღერთებო!... ძველებო და ახლებო, დიონისე, ძმო, მიცანი?

დიონისე. — როგორ არ გიცანი, მატრაბაზო, დალრეკილო ქლესა, შენ არ ყვიროდი, პრომეთე ვარო?!.

ეპიმეთე. — მაყვირებდნენ!..

პანდორე. — (ყალბი, ზუზუნა ხმით) ეპიმეთე, საყვარელო!

ეპიმეთე. — ჩემო ერთგულო პანდო! უთვალავჯერ უნდა გაკოცო, რატომ ჩავარდით ცეცხლში, ა, პანდო? ჯარგვალში ვიტუტუნებდით მარტო. პანდო, მარტო...

პანდორე. — გეყოფა, ჩუმად.

ეპიმეთე. — დიონისე, ძმაო, დავიჯერო, ოინბაზი ხარ?

დიონისე. — მაგ თავში ის ერთი თხლე გაქვს, სხვა არაფერი.

(შეეკვლიე კილოზე). პრომეთესთან, მარჯვნივ და მარცხნივ მაქვს ორი ტვინიო, რომლითაც დაისხი ბორკილი ხელზე?

ეპიმეთე. — პანდო, რა ვუპასუხო, პრომეთეს მაგიერ რა უნდა მექნა?

პანდორე. — გმირობა!

ეპიმეთე. — მერე, რატომ არ მაცალე, რა უნდა მექნა, ჰა, პანდო?

პანდორე. — ის უნდა გექნა, რაც პრომეთეა.

დიონისე. — ეს დედაკაცი ამ ერთი ბოზობისათვის დაწვით კოცონზე!

პანდორე. — ეპიმეთე, ცოლს გილანძღავენ!..

ეპიმეთე. — აბა, აბა, თუ ვაყაკი ხარ, მე მეკამათე!...

დიონისე. — კოცონზე!..

პანდორე. — (დიონისეს გაიხმობს, დათაფლული ხმით). შენ რა, ძამუკი, ვეღარა ხედები, პრომეთიებთან საგანგებოდ მოგზავნილი დედოფალი ვარ. იმ ეზოში დავცალ ნნება და ცოფი!... (წამლერებით) პანდორეს ყუთი!..

(ეფესტოსა და ორი ოქროს მონის გარემოცვაში
ზევსი გამოჩნდება
თავმდაბლად დაჯდება ტახტზე).

პანდორე. — (ეფესტოს) ჰეი, მამიკო!... ხომ გახსოვს, ზემო სამშედლოში მოცლილობის ჟამს რომ გამომძერნე?

ეფესტო. — ჰა, მერე რაო?..

პანდორე. — ეს მარგალტი, ფირუზი და საფირონი — სულ ღმერთების ნაჩუქრებია. (ტახტზე ზევსს თვალი მოჰკრა) ბაბუკა ზევსო, დემოკრატი ხარ, კოცონზე კი არა, მსაჯულად დამსვი!

ზევსი. — კუდს გამოაბამენ.

პანდორე. — (დაშაქრული ზუზუნით) — საყოდიანო, აბა, რა არის?! შენი ბადაში ვარ. პრომეთე მაზლია ჩემი. ობიექტურად განვსჯი. (სხვა ტონით) პრიაპოს, სიგარეტი მომაწოდე, ასანთს გაჰკარი.

(პრიაპოსმა სანთებელს გაპკრა, პანდორემ გააბოლა).

ზევსი. — დამინიშნიხარ!

ეპიმეთე. — რატომ ჩამოგტირით სუყველას სახე?

ქომოსი. — ჩუმად, ალამიანი ღმერთს შეერკინა!... კრაზანების ხმა გაეგონეთ! ისმის?

ბაკქანალები. — ჰა, კრაზანების ხმა!... ჰა, კრაზანები, ისმის!...

ქომოსი. — მამა ღმერთი ვარაუდშია. რაო, რას ფიქრობ უზენაესო, ღმერთების მეფევ?

ზევსი. — მოსამართლედ ვინ დავნიშნოთ, მრავალი თუ მე — ერთი?

ქომოსი. — მამა ზევსი, მეხთამპყრობელი და კანონმდებელი ბეკეთხლება, მე გაგახამართლო თუ ხალხმაო.

პრომეთე. — ზევსმა.

ქომოსი. — ზევსმა?!

პრომეთე. — ზევსმა.

ქომოსი. — ნეტა კი ხალხს, მუშტიკივი რომ ზის, რატომ აძლევ აცილებას? ხედავ, ზოგს დედა და ზოგსაც მამა მოყვდავები ჰყავთ, მოგემხრობიან.

პრომეთე. — თითსაც არ გაანძრევენ.

ქომოსი. — რაღას გერჩიან?

პრომეთე. — მივეცი ცეცხლი, შევაჩვიე კეთილ ცხოვრებას, აღარ ვჭირდები.

ქომოსი. — სწორედ ამიტომ, რაც ჩამოთვალე, ხალხს რომ მიეცი, მამა ღმერთი სასტიკად დაგსჯის!

პრომეთე. — სასტიკად დამსჯის, მაგრამ ვერ მომკლავს, ზევსს უჩემობა აპ შეუძლია. ესენი კი, ამათ რომ ხედავ, თავდრეკია თითლიბაზები, მამა ზევსის შიშით მომკლავენ.

ქომოსი. — ზევსიც ხომ შენი შექმნილია?

პრომეთე. — მე კაცმან შექმენ ყოველი!...

ზევსი. — (ვეღარ მოითმენს) შენ?!.

პრომეთე. დაგავიწყდა, ქვეშ რომ იფსადი?...

ზ ე ვ ს ი. — (თითქმის თავისთვის) ბავშვობაში ვინ არ იფსამდა!

მ ო მ ო ს ი. — ახლა კი ვეღარ გადაურჩები, იფსამდაო!... გესმით, ღმერთთა მეფე იფსამდაო!

ზ ე ვ ს ი. — გაჩუმდი მაინც!...

პ რ ო მ ე თ ე. — (ზევსს) გამასამართლე!..
(ზევსი შეირხა, შეირხევა კვერთხი და ეგდე, მაღლა ზეცაზე მცირე ქუხილი გადავიღის).

ბ ა კ ქ ა ნ ა ლ ე ბ ი. — მრისხანეს ზევსო!... როდის ავროკდეთ, ახლა, წინასწარ, თუ როცა მოკლავს?..
(კვლავ კვერთხი შეარხია და ზეცაზე მცირე ქუხილია გადაიარა).

ზ ე ვ ს ი — (თავი ისე უჭირავს, თითქოს მომთხს ესაუბრება). პრომეთეი იაპეტის ძეს, ერთ დროს ტიტანმა, მერე ერთგულმა გიგანტმა საკუთარ შვილსა და რძალს წარღვნა გაანდო, გამეცა.

მ ო მ ო ს ი. — შენც ამას იზამდი.

ზ ე ვ ს ი. — და იმ წყვილისგან შექმნა კაცობრიობა.

მ ო მ ო ს ი. — შენც ამას იზამდი.

ზ ე ვ ს ი. — ის გაკეთა, რაც ერთხელ ნოემ, თავისი ნათესავებით არარატის მთაზე რომ ამოჰყო თავი.

მ ო მ ო ს ი. — შენც ამას იზამდი, იმ კიდობანით არარატზე თავს ამოყოფდი.

ზ ე ვ ს ი. — ებრაელების ღმერთმა თვითონ შესთავაზა, ნოეს გაენდო, — ამან ჩემგან ფარულად თავისთვის შექმნა კაცობრიობა.

მ ო მ ო ს ი. — ებრაელების ღმერთი ერთი გულუბრყვილო ებრაელი იყო. ქეკ-ეკუნილისა და ელექტრობის არაფერი გიგეგბოდა. ის რა ცეცხლი იყო — შიშველი ხელით უდანნობა ბუჩქს წაუკიდა შენ, შენი ელექტრო ჯოკეი სასახლეები ფერფლად აქცია. შენმა ტექნიკამ სხვები გააბორტა და, პრომეთეცმაც ცეცხლი დაგვანცლა.

ზ ე ვ ს ი. — დავწვავ!..

მ ო მ ო ს ი. — ძველად, განსაცდელის ჟამს, ტიტანებთან ცხარე ომობოლში, როცა ბეწვზე ეკიდე, პრომეთე შენ მოგეზრო. გაგალმერთა, კეკრთხი მოგცა, მეტი რა გინდა?

ზ ე ვ ს ი. — ვალში არა ვარ, ღმერთად დავნიშნე.

მ ო მ ო ს ი. — ღმერთის ტიტულით ჩვენს ოლიმპოზე ვინ არ ყოფილობს, მათ შორის ბევრი ნაბიჭვარია.

ზ ე ვ ს ი.— ოღონდ, ნაბიჭვრებს მოეშვი!

მ ო მ ო ს ი. — რომელი ერთი, აგერ ხპარსელი, ჭრელ პიჟამოში რომ დაჩაკუნობს, ზოგიც ჩვენს ენაზე ძლივს რომ დუღდუღუებს. პრომეთე დამარცხებული ხალხის ბელადია, შენს მოსვლამდე ჭაკორების მეკიცე პატრონი, სწორედ ამიტომ დამარცხებულს ერთი ტაძარიც კი არ აუშენეს. ნუ მოსლავ, იქ მიაგდე, სადაც მისი მოძმენი ხახლობენ — კავკასიაში, იმ კლდეზე სადმე.

ზ ე ვ ს ი. — მაშ, აღარ მოვკლა?

ბ ა კ ქ ა ნ ა ლ ე ბ ი. — მოკალი!... მოკალი!..

მ ო მ ო ს ი. — გაჩუმდით!... რა წესია მოკლას შემქმნელი?!..

ზ ე ვ ს ი. — დღეს განსაკუთრებით ბედნიერი ვარ, შენმა შექმნილმა კაცობრიობამ რომ დაგასხა ხელზე ბორკილი. ესეც შენი შრომის ნაყოფი — ღმერთი და კაცი. (სხვა ტონით) ნაკუწ-ნაკუწად დაგგლეჯ, როგორც მე ერთხელ დამიგლეჯე ეს ლოთი ბიჭი. (სხვა კილოზე) ნოე იყო პატიოსანი!

ო მ ო ს ი. — (ფამილარულად) შე კაცო, ნოე ერთი მევენახე იყო, წრეპავდა კიდეც. სხვა არაფერი, პრომეთე შენი შემქმნელია, კაცი — ტიტანი, უნდა დაუთმო!

ზ ე ვ ს ი. — უტიფარო მომოს, როგორ მინდა, მაგ ბილწ ენაში გაგიყარო თხლილის შამფური.

მ ო მ ო ს ი. — მერე, პირზე მომდგარი სიტყვა გადავყლაპო?

ზ ე ვ ს ი. — მაშ, როგორ ფიქრობ, აღარ დავსაჯო?

ბ ა კ ქ ა ნ ა ლ ე ბ ი. — დასაჯე!...
(ყრუ-ბუნკვები, თავისებური ნიშნებით, დასჯას ეკბრობიან).

ზ ე ვ ს ი. — მოკკლა თუ გავასახლო?

ბ ა კ ქ ა ნ ა ლ ე ბ ი. — მოკალი! გასახლებული კვლავ დაბრუნდება!

ზ ე ვ ს ი. — მაინც რატომ, შენ რას იტყვი, პანდორე?

პ ა ნ დ ო რ ე. — პრომეთეს ცეცხლს სითბო არა აქვს.... სითბო!..

ზ ე ვ ს ი. — ესე იგი, გინდოდა და — უარი გითხრა შენ, ეპიმეთე?

ე პ ი მ ე თ ე — რაც მითქვამს, კვლავ იმას ვიტყვი, — დედაჩემს ორი სულელი რომ გაეჩინა, ახლა ჩვენ ჩვენს ქოხებში ვიქნებოდით.

ზ ე ვ ს ი. — შენ, პრიაპოს?..

პ რ ი ა პ ო ს ი. — აპატე ყველაფერი: ცეცხლი, კაცის გაჩენა და იმ კაცებს ღვინოური მეტყველება რომ ჩაუდგა, ისიც აპატე, როცა მოგვესურვება, მაშინ წაგართმევთ ენას, ბოლოს და ბოლოს, ამოვკრით ენას! მაგრამ არის უმძიმესი დანაშაული, რომლის პატიება არაფრით არ შეიძლება, — ადამიანები სუნთქავენ!... გესმით, სუნთქავენ, ჩაისუნთქავენ — ამოისუნთქავენ. ე, ის ამოსუნთქვა არ აპატიო! საეჭვოდ სუნთქავენ, ღრმად სუნთქავენ! თავის კაცებს პრომეთე უკვდავებისკენ ეკიჩება. სიზარმაცე მაშინ იკითხეთ, თუ გაუკვდავდნენ — ხელს ალდა გაანძრევენ — ოხის რძეს შესვამენ. მთლად გადეჭამენ მოებსა და ველებს.

ზ ე ვ ს ი. — გაუკვდავების განზრახვა ჩვენს პირველ მკურნალს, თვით ასკლეპიოსსაც არ ვაპატე, მოვკალი.

პ რ ო მ ე თ ე. — სწორედ მოკეცულხარ! ყველა მოსაკლავია, ვინც მოკვდავის გაუკვდავებას გულში გაივლებს! ჩემს კაცებს სიცოცხლის ვადად საუკუნეც კი არ მივეცი. რა საბოროა? დამეყდება, დალეპება კაცი. მე გალმერთებამდე ვხოცავ ჩემს გაჩენილებს, რომ ხშირად იცვლობდეს აზრი მიწაზე.

ზ ე ვ ს ი. — ოო, რარიგად გმუსვარ!

პ რ ო მ ე თ ე. — გაუკვდავებამ მიგიყვანა ტირანიამდე, თავიდან წესიერი კაცი იყავი!

ბ ა კ ქ ა ნ ა ლ ე ბ ი. — (შეუსწორებენ) კაცი კი არა — ღმერთი, მეხთამპყრობელი...

პ რ ო მ ე თ ე. — მეხთამპყრობელი — ტირანი!..

ზ ე ვ ს ი — მემფერები კიდევაც, — შენი სულელი ძმისგან და მისგან შეზ-ლილი ბოროტისაგან შექმნილი კაცობრიობა?!

პ ა ნ დ ო რ ე. — (სიტყვას ჩაჩრის) მე კაცობრიობის ბებიაც მეძახიან!

ზ ე ვ ს ი. — ჰა, ხომ გესმის, ორი სულელისგან წამოიწუ, გაამრავლე ქვეყნიერება. (სხვა ტონით) წამებით უნდა მოვკვდე, შენ გონებაჩლუნგ-ებს მ-ეცი ცეცხლი!

პ რ ო მ ე თ ე. — მივეცი წიგნი!

ზ ე ვ ს ი. — ხომალდის შენებაც შენ ასწავლე. გარეულ ხარსაც შენ დაადგი მძიმე უღელი, ცხენიც მოთოკე, ეტლში შეაბი — რა არ ასწავლე! ბოროტებასაც სწავლით ამრავლებ! არც ის გამომრჩეს, ცეცხლის ყულობით ქოხებში მწვადებსა სკამენ, მოლონიერდა ზენი პირუტყვი!

პ რ ო მ ე თ ე. — რაღომ პირუტყვი ,ღვთიური ენით თუ მეტყველებენ?!.

ზ ე ვ ს ი. — უზნეონი არიან!... რატომ სინდისი არ გაუღვიძე?!.

გ ლ ი ა თ ი. — ჰა, უკასუხე, უსინდისოდ რატომ დაგვაგდე?

ზ ე ვ ს ი.—ხომ გესმის, შენმა შექმნილმა რეგვენმა შენს მოსაკლავად სამი ვერცხლი არ იკმარა, ერთ მუჭას მოელის ჩემგან.

გ ლ ი ა თ ი. — გულში მიზიხარ, ღმერთების ღმერთო, ყველას უფროსო, რა კარგად ამბობ, თანაც ზეპირად — მამაშენის ნაჯღანებებშიაც არ იხედები. ერთი მუჭა სინდისი რომ მოეცა, აგშენდებოდით. ხალხო, ოქრო ყვითელია, ვერცხლი — თეთრი, სინდისი — მწვანე ყოფილა — ოქროზე მძიმე, ვერცხლზე ერიალა!

ბ ა კ ქ ა ნ ა ლ ე ბ ი. — ო, რა ლამაზია!..

გ ლ ი ა თ ი. — ერთი მუჭა სინდისი თურმე მთელ სიცოცხლეს ჰყოფნის — ვერ გაიმეტა!

ბაკქანალები. — (მუქარით) ოო, პრომეთე!..

პანდორე. — მოკალით!..

ზევსი. — ხედავ, სინდისი იქმევა თუ ისმევა, არც კი იციან..

ბაკქანალები. — (ყაყანით). იქმევა!... არა, ისმევა!... უსინდისოდ დაგვაგდო ყველა, მოკალი!

პანდორე — ერთი ნამეცი სინდისი ვერ გაიმეტა.

პრომეთე. — უბედურო ნათესავებო, ყოველმა კაცმან საკუთარი სინდისი შექმნას!..

რეგვენი. — რად უნდა შევქმნაო! შენი მოგვეცი!..

ბაკქანალები. — გაიმეტე, მოგვე სინდისი!..

ზევსი. — არც ახლა გჯერავს? — ყველი ერთთავად რეგვენებია, სხვისი სინდისით ფიქრობენ ყოფნას. სწორედ იმ ცეცხლით, მე ერთს რომ მეპყრა და თვალის ჩინივით ვიცავდი — გადაწვავენ ქვეყნიერებას. რა დაუშლით, თუ უზნეონი არიან. უზნეო უშიშარია — უმიზეზოს მიზეზს დასდებს, მიწას დახანძრავს.

პრომეთე. — სწორედ ის ცეცხლი, მისი ღვთიური ძალა გაანათებს გონებას.

ზევსი. — სოფიტი ხარ, მეკვრმეტყველი; პრომეთე, შინაარსი აკლია სიტყვას: ერთმანეთს ცეცხლით თუ დაერევნენ, ვინ შეიჩრებს?! ხომ გადაწვავენ ეზოს, სახლს, ტყესა და მინდორს.

პრომეთე. — ცეცხლს ეპყრობიან, როგორც ღვთიურ სინათლეს.

ზევსი. — როცა არ ჰქონდათ, მაშინ ეპყრობოდნენ ამ მოწიწებით, ახლა სულ სხვა ჩანს: კალიებივით გამრავლდა ხალხი, გამრავლებამ შეარყია ბუნებასთან ჩემი კავშირი, დაჩლუნგდა სმენა — ჩურჩულის ნაცვლად, ყაყანი მესმის, ყაყანებენ უსუსური შენი კაცები. წიოკობენ დედაკაცები. შენ, მათი შემქნელი — კეთილი ღმერთი — ვერცხლში გაგიცვალეს. კი არ სუნთქავენ — ჰაერს წამლავენ! ქვემოდან კვამლით ასთმა შემოარეს. რაღა იქნება ხვალ, არ გიფიქრია?! რისთვის დაგჭირდა უსუსურები, რეგვენები, გონებაჩლუნგი გოლიათები?!. ო, რა სისასტიკე გაგიჩენია! ნუთუ, არ დაგენანა, ერთი ხელის მოქნევით რომ გაიმეტე ღვთიური ცეცხლი?!

პრომეთე. — შემებრალენ უბედურები! ადრე გენახათ, ღვთიური სახის კაცი და ქალი მგლის ლეკვებივით სოროებში იტანჯებოდნენ. ვეღარ გავუძელ, ცრემლად ვიღვრებოდი მათი მნახველი.

ზევსი. — და მიეცი ცეცხლი!

პრომეთე. — დიახ, მივეცი!

ზევსი. — გაჩენამდე შეგბრალებოდა.

პრომეთე. — როგორ თუ გაჩენამდე?

ზევსი. — როგორც მე — სიბრალულით მოვსაე ისინი, რამეთუ უზნეონი იყვნენ! გაჩენამდე შევიცოდე, მოვსაე ისინი. და თუ გაარჩენ, კიდევაც უნდა ზღო. (სხვა ტონით) ან რატომ გგონია უბედურები, თუ კაბელები აქვთ, ხელზე კლანჭები, პირუტყვსაც კლავენ, თევზსაც იჭერენ?

პრომეთე. — პირუტყვს გაეოეყო, ცეცხლმა შექმნა გონიერი ადამიანი.

ზევსი. — ხედავ, ხელზე გასხია შრომის ნაყოფი. შენ, უზნეოს მიეცი ცეცხლი, ამიტომ დაგსჯი. აბა, ზნეობრივ ხელში ცეცხლი მთელ ქვეყანას აიკვლევდა!..

პრომეთე. — ცოდნას მივეკარით ზნეობისაკენ.

ზევსი. — ვიდრე მიხვალ?!. ვიდრე ირწმუნებ, შეიბრალებ და შეიყვარებ, ყოველ გარეწარს შეუძლია მიიღოს ცოდნა, გაბედოს რკინა და ბორკილებად დაგასხას ხელზე. ცოდნა ნდობას არ იმსახურებს, ზნეობაა ნდობის გვირგვინი! ჯერ ზნეობა და — მერე ცოდნა! მანამდელი გზა აღმაჩენებისა ზნეობამდე წინ შორეთია. განაჩენიც ამით დამთავრდა, შეცდომას სიკვდილი გამოიყენიხ!

პრომეთე. — ოღონდ, არა შეცდომით, — წვთია და — დაგვიან გონიერების სამყაროს მივეცი ცეცხლი!... და წარმოიშვა ახალი კაცი!..

ზევსი. — შედეგსაც ვხედავ: ტყეები იწვის, იწამლება მაღალი ზეცა და იმუქრება შენი შექმნილი „ახალი კაცი".

(ზევსი წამოდგება, კედერთხს მოიმარჯვებს, მაღლა ცაზე ქუხილი გადაიელის).

პრომეთე. — ნუ აჩქარდები, მე სიკვდილი არ მიწერია!

ზევსი. — მე ვარ შენი გამგებელი, მსაჯულადაც შენ ამირჩიე!

პრომეთე. — მაგრამ ვინ დაგამხობს შენ, მხოლოდ მე ვიცი.

ზევსი. — ჩემი დამამხობელი არ ჩანს, არც არასდროს გამოჩნდება!

პრომეთე. — ისიც ვიცი, რომელ საუოდან დაიბადება.

ზევსი. — დედის საუოდან დაბადებულმა დაამხოს ზევსი?! იქნებ, არ გესმის შენი სიტყვებიმ.

პრომეთე. — თუ გეტყვე, შენთვის საპირო აღარ ვიქნები, ისე, როგორც ჩემს ხალხს აღარ ვჭირდები.

ზევსი. — შენს წინასწარმეტყველებას დავიჯერებ ერთი პირობით, მითხარი: შენი განსჯის შემდეგ, რომელსაც ახლავე შეავსრულებ, სად წავალ მე?

პრომეთე. — ქალთან. გინდა ინ ქალის სახელსაც გეტყვი?

ზევსი. — ოღონდ ყურში მითხარი.

პრომეთე. — ყურში?

ზევსი. — ყურში... (პრომეთე ზევსთან მიდის, ჩასჩურჩულებს) სწორია!.. ახლა ისიც მითხარი, ვინ დამამხობს მე?..

პრომეთე. — გეტყვე, როცა სასჯელს მოვიხდი!

ზევსი. — მანამდე, მანამდე რა ვქნა — ვეღარ მოგკლავ?!.

პრომეთე. — ადრეც ვთქვი, მე სიკვდილი არ მიწერია!

ზევსი. — გაასახლეთ, ბორკილდასხმული გაამგზავრეთ კავკასიაში, კავკასიის იმ მაღალ მთაზე, სად წინაპრებს ხედავ, ორივე ხელით მიაჯაჭვეთ, რომ მოსვენება არ ექნეს, არც დღე, არც ღამე. ღვიძლის მკორტნელი არწივი მიეწინეთ, სიკვდილს ნატრობდეს და არ კვდებოდეს, კავკასიის მთიდან ამის კვნესა მესმოდეს, ადამიანებს შაშს უნერგავდეს. ოქროს ბიიგო, წაიყვანეთ!... მთელმა მსოფლიომ შეიტყოს, რომ ქვეყნისა და ზეცის ხელმწიფე ზევსმა ღვთიური ცეცხლის მატაცებისთვის დასაჯა კაცი, და ვაი იმ კაცს, ვინც მომავალში ხანძარს დაანთებს!...

პრომეთე, დაემშვიდობე შენს გაჩენილებს, იქნებ რამეს გვეტყვე!

პრომეთე. — რა უნდა ვთქვა — მე გავაკეთე!... ბორეულ კავკასიონზე კაცის წამება ისმოდეს ვითარცა ზარი!... ვიდრე დამყარდება ქვეყნად ზნეობა, მე ვეწამები ყველას მაგიერ!

ბაკქანალები. — (ბოცებულნი) ყველას მაგიერ?!.

ზევსი. — (წამოდგება) თუ მართალი ხარ, რატომ ეწამები სხვების მაგიერ?

პრომეთე. — ახეა უზნეანები კაცური წესი — მართალმა ზღოს მოიმრის ცოდვები.

ზევსი. — ბრძენო ტიტანო, პრომეთეო, ერთ დროს, ოდესღაც რომ ოქროს ტახტი მომაგებინე, ახლაც მიშველე! სთქვი, მხოლოდ ის ერთი, ტიტანური სიტყვა მაწიე — კაცობრიობის გაჩენა და მერე მის ხელში ცეცხლი შეცდომა იყო. თქვი, შეცადე-თქო! გაიმეტე ეს ორი სიტყვა დ, გაპატიებ.

პანდორე. — (ადგილიდან უკარნახებს) რა გენაღვლება, თქვი.

პრომეთე. — სინდისი?!

პანდორე. — მიაფურთხე!..

ზ ე ვ ს ი. — ხომ გესმის — მიაფურთხეო.

პ რ ო მ ე თ ე ს. — მე სინდისს თუ მივაფურთხე, რაღა იქნები შენ, არ გიფიქრია?

ზ ე ვ ს ი. — (ინტერესით) ჰო, ჰო, რა ვიქნები — არ მიფიქრია.

პ რ ო მ ე თ ე ს. — უნამუსო კაცობრიობის ღმერთო! ყველაზე დიდი უნამუსო!

ზ ე ვ ს ი. — სოფისტი ხარ, შე კაცო, შენთან კამათი ჭირის ოფლია, შენთან კოსმოსური სიმართლეა თავი და თავი.

პ რ ო მ ე თ ე ს. — სწორედ ამოსხენ, ჩემთვის არ არსებობს ზევსის სიმართლე, არც პრომეთესი, არცა იმ ლოთის: ყველა სიმართლე ერთ სიმართლედ უნდა შედუღდეს!..

ზ ე ვ ს ი. — იქნებ, სჯობდა უკამათოდ მომესმა, ა?..

პ რ ო მ ე თ ე ს. — რაც სჯობია, ის გააკეთე. (სხვა ტონით) შენ, თავდაჯერებით რომ მემუქრები, მგონი დაგავიწყდა — ჩემს კაცობრიობას შენი შექმნილი პანდორეს სისხლში აქვს ფესვი. ისიც გახსოვდეს — უმამო შვილები მომრავლდა მთაზე, გამრავლებას ხელი შეუწყე, სიტკბოთ ერთს ამბობ, საქმით სხვას!

ზ ე ვ ს ი. — ვინ დაგიდასტურებს?!

პ რ ო მ ე თ ე ს. — შენს ღმერთებსაც ვკითხოთ!

ზ ე ვ ს ი. — ჩემი ღმერთები, რასაც მე ვიტყვი, იმას ამბობენ. თვითონაც ხედავ კრიჭაშეკრულებს.

პ რ ო მ ე თ ე ს. — თუ ახეა, ჩემი ადამიანები გაცილებით ბედნიერები არიან, ვიდრე შენი ღმერთები, მოკვდავნი სიკვდილის შემდეგ მაინც თავისუფლდებიან, თქვენ სამოდამოდ მონობაში ხართ. (ზეაწეული ხმით) ხედავთ, ღმერთებო, უმჯობესია იყო ადამიანი!...

ზ ე ვ ს ი. — (კვერთხს მაღლა ასწევს) გაჩუმდი!... ესლა მაკლია — ღმერთების ბუნტი.

პ რ ო მ ე თ ე ს. — გათავისუფლების იმედით სიკვდილი სჯობს, ვიდრე მონობაში ცოცხლობდე მარად!... მთაქმევნე ბოლომდე სიტყვა, ღმერთო ხილულისა და უხილულისავ, და თქვენც ღმერთებო, ყველა ჯურის ბაკქანალები, გისმიდეთ ყველას: გაჩნდა ადამიანი!... და ეს არის მისი ერთადერთი დანაშაული. აბეტყველდა — ენა ჩაიდგა — არ გაჩუმდება, გამრავლებაც არ შეუწყდება! დაინთო ცეცხლი და — აღარ ჩაქრება! (სხვა ტონით, ზევსს) ცეცხლის ძალით ადამიანი თავის თავს მოსპობსო, ეს სისულელე რამ მოგაფიქრა?

ზ ე ვ ს ი. — (გაანჩხლებით) კავკასიაში!..

პ რ ო მ ე თ ე ს. — ბიიებო, სულ მაღლა, ყველას მაგიერ!... გამიძეთ ძველ სამშობლოში!..
(პრომეთე გადის, გზა აღმართზე მიემართება).
გავიდა ხანი

ე ფ რ ო. — (პათეტიკურად) ცეცხლს გაუფრთხილდითო! კავკასიონზე ჰყვირის პრომეთე!

ა გ ლ ა ი ა. — კაცი და ქალიც იმ ცეცხლმა შექმნა, კავკასიონზე ჰყვირის პრომეთე!

თ ა ლ ი ა. — ორი საწყისი ტრიალებს ცეცხლში!..

ე ფ რ ო. — ვითარცა ადამიანში, ჰყვირის პრომეთე!

მ ო მ ო ს ი. — (ფამილარობით) მეხთამპყრობელო, რამდენი ხნით გაასახლე პრომეთე?

ზ ე ვ ს ი. — სამუდამოდ.

მ ო მ ო ს ი. — იქნებ, მანამდე ის შენი დამამბობელი დაიბადოს, ხომ უნდა იცოდე მისი სახელი?

ზ ე ვ ს ი. — (ყვირილით) დაბრუნეთ!..

ჰ ე ფ ე ს ტ ო. — დაგაგვიანდა!

ზ ე ვ ს ი. — ცივა.

მ ო მ ო ს ი. — ზევსი არ მოკლავს პრომეთეს, რამეთუ პრომეთემ იცის, ვინ დაამხობს ზევსს და თუ პრომეთე იტყვის, ვინ დაამხობს ზევსს, ზევსს ვეღარავინ დაამხობს, და პრომეთემ თავისი შექმნილი ვეღარ დაამხო, ამირიდან პრომეთეს ეყოფა სიბრძნე, ზევსს მოთმინება და, იყვნენ ქვეყნად, ვიდრე ანათებს!...

ზ ე ვ ს ი. — ცივმა ნიავმა დაუბერა.
(ქარიტებს შარვლები და ზედა ტანსაცმელი შემოაქვთ, ქთავან ღმერთებს დაურიგებენ).

პ ა ნ დ ო რ ე. — მაკანკალებს!..

ზ ე ვ ს ი. — მომეცით რამე თბილი!

მ ო მ ო ს ი. — საიდან უბერავს?

ჰ ე ფ ე ს ტ ო. — ადგილმრავი ნიავია.

მ ო მ ო ს ი. — ეცე მომაწოდე.

დ ი ო ნ ი ს ე. — ეს რა არის?

პ ა ნ დ ო რ ე. — ჯინსის შარვლებია.

ზ ე ვ ს ი. — (შარვალს მოირგებს) ვინ შეკერაო?

პ ა ნ დ ო რ ე. — ზედა აქვს ფირმის ნიშანი: უკან, დუნდულზე.

ზ ე ვ ს ი. — და ჩვენ ჩავიცვათ?

პ ა ნ დ ო რ ე. — (ჩაიცვამს) ავ თვალს არ ენახება, მშვენიერია!..

ზ ე ვ ს ი. — მოუხმეთ ომის ღმერთს, ოქროს დარაჯებს, მე მოვსპობ ადამიანებს!

პ ა ნ დ ო რ ე. — ბაბუ, წინ ღილი შეიკარი!

ზ ე ვ ს ი. — შენ გეუბნები, იხმეთ არესი!..

ჰ ე ფ ე ს ტ ო. — აღარ შემიძლია, თითებზე კოფოფინები და ბერბერები წამომეზარდა, ჰერმესის მალფრთებიანი სანდლებიც გაცვდა.

ზ ე ვ ს ი. — ვინ შეატყობინებს, რომ ომის სარდალი მჭირდება ახლა?!

ჰ ე ფ ე ს ტ ო. — ჰა, ელაპარაკე!
(მოდური ჩანთიდან ტელეფონის აპარატს ამოიღებს, ზევსს წინ დაუდგამს).

ზ ე ვ ს ი. — რა არის ეს?

ჰ ე ფ ე ს ტ ო. — ელაპარაკე.
(ზევსმა ყურმილი აიღო. სინჯავს).

მ ძ ლ ა ვ რ ი ხ მ ა. — (ყურმილიდან) მე არესი ვარ, მაღალო ^ ზევსო, შენი სუნთქვა მესმის, რა გნებავს?

ზ ე ვ ს ი. — არაფერი. (შემცბარი ყურმილს დადებს, კვლავ აიღებს)

მ ძ ლ ა ვ რ ი ხ მ ა. — (ყურმილიდან) გისმენ!

ზ ე ვ ს ი. — არაფერი, არაფერი...
(ყურმილს დადებს, აპარატს ათვალიერებს).
ვინ გაარინა?

ჰ ე ფ ე ს ტ ო. — იქ, ქვემოთ, ვიყიდე.

ზ ე ვ ს ი. — ქვემოთ... ნეტა, რა ხანი გავიდა, თალიავ, სჯათს დახედე!

თ ა ლ ი ა. — მილიონი წელიწადი და რაღაც წუთები.

ზ ე ვ ს ი. — და — ცეცხლს ანთებენ?

თ ა ლ ი ა. — ცეცხლით შეიქმნა ყოველი.

ზ ე ვ ს ი. — (ინტერესით) ზნობა?

თ ა ლ ი ა. — ზნეობისათვის ახლაც ომობენ, განურჩევლად ერთმანეთს ყლეტენ.

ზ ე ვ ს ი. — და მაინც ცოცხლობენ?

თ ა ლ ი ა. — აბა, რა ქნან?...

ე ფ რ ო. — უკუნითი უკუნისამდე...
(ყველანი თავ-თავიანთ ადგილებზე გაუნძრეველად და დაძაბულად სხედან).

დასასრული